

Adalbert

měsíčník královéhradecké diecéze

11/2020 / ročník XXX / 29 Kč

Největším luxusem jsou vztahy

**P. Tadeáš Spišák,
převor želivského
kláštera**

10 Klášter Želiv: historie a dnešek

21 Návrat zvonů do Stežer po 75 letech

20 Pozdrav seniorům: Jsme s Vámi

26 Seriál: Varhany v naší diecézi

(Z obsahu

- 5 **rozhovor**
Znal jsem
Krista ukřižovaného,
ale ne vzkříšeného
P. Tadeáš Spišák
- 10 **klášter Želiv**
Historie premonstrátského
kláštera Želiv
- 18 **historie**
Requiem za monarchii
- 20 **církev a lidé**
Pozdrav seniorům:
Jsme s Vámi
- 21 **život v diecézi**
Zvony se do Stěžer vrátily
po sedmdesáti pěti letech
- 25 **jak to vidím já**
Dušičkový čas...
P. Jan Linhart
- 26 **seriál**
Varhany v naší diecézi (10)
- 30 **IKD – informace**
Královéhradecké diecéze
- 31 Charitní listy

Evidenční číslo: MK ČR E 10261.
Měsíčník. Vydává:
Biskupství královéhradecké,
Velké náměstí 35,
500 01 Hradec Králové.
Adresa redakce:

Tiskové oddělení, Velké nám. 35,
500 01 Hradec Králové,
tel.: 495 063 422,
e-mail: adalbert@bihk.cz
Šéfredaktor: Pavel J. Sršeň

Sazba: Pep-in, s.r.o.
Tisk: Tiskárna v Ráji, s. r. o.,
Semtín.

Cena: 29 Kč.
Roční předplatné: 319 Kč.
Bank. spoj.: Raiffeisenbank, a. s.,
Hradec Králové,
č. ú. 1016004393 /5500,
variabilní symbol 551,
specifický symbol je evidenční číslo
čtenáře (viz adresní štítek).

ISSN 2570-7531

V dušičkovém čase k nám mluví naši zemřelí více než kdy jindy. Klademe kytice na jejich hroby a rozsvěcujeme svíce. Návštěva hřbitovů a hrobů je projevem lásky a úcty k našim drahým zemřelým. Je to i výraz protestu proti smrti. Tato gesta jsou projevem víry ve vzkříšení, zmrtvýchvstání a v naději na život v pokračujícím a trvalém společenství s nimi.

V Domácím hospici Duha v Hořicích máme v kapli Knihu živých. Jsou v ní zapsána jména našich zemřelých pacientů. Každý den, při ranní modlitbě chval, si můžeme vzpomenout na životní příběhy lidí, kteří nás vpustili do závěru svého života. Dovolili nám nahlédnout do svých radostí, bolestí a obav. Doprovázení umírajících lidí je intimní a důvěrné období. Rozhovory bývají hluboké a vedou k podstatě lidského života. To ale neznamena, že víme o smrti více, spíše si uvědomujeme, že jednou i každý z nás opustí své blízké, nebo oni dříve opustí nás a prožijeme velkou bolest z loučení.

Ve společnosti, která je zaměřená na úspěch, výkon a co největší finanční zajištění, je hospicová služba tichým, ale i burcujícím svědectvím o hodnotě lidského života. Smrt nesmí být vytěšňována, ale včleněna do života. Naše služba předává zkušenosti a praktickou pomoc rodinám, jak doprovázet své blízké. U lůžek našich pacientů získáváme velké bohatství lidského života v jeho závěru. Často vnímáme touhu našich nemocných po umíření, lásce, míru a pokoji.

Jeden z našich pacientů bojoval statečně a dlouho se svou nevyléčitelnou nemocí. Sděloval mi přání, kde by chtěl zemřít. Měl obavu z fyzického utrpení. Mnoho dní jsme mluvili o jeho životě, strachu ze smrti a touze žít. V jednom okamžiku se rozhodl, že chce přivolat kněze. Doufal, že ve svátosti smíření prožije odpuštění. Dlouho jsem se to odpoledne modlila před jeho domem. Cítila jsem, že se dotýkám posvátného díla, které v srdci lidí koná Bůh.

Mnoho let se snažíme všemi formami zmírnit utrpení umírajících lidí a zajistit jejich důstojný odchod. Vysvětlujeme a obhajujeme model domácí hospicové péče, ve kterém je zahrnuto doprovázení, což znamená profesionální zdravotně sociální péči, ale i tichou a mlčenlivou přítomnost. Nikdy neodstraníme ze života utrpení a umírání. Ale můžeme dál předávat pokornou jistotu, že utrpení je třeba společně s nemocnými lidmi nést a doprovázet jej úctou a láskou. Jen tak se stane o něco lehčím.

Z toho všeho vyplývá úcta, kterou jsme povinni k umírajícím a zemřelým lidem. Oni pro nás žili, jsme s nimi i takto spřízněni v projevované vděčnosti, která jde za hranici smrti. Vždyť ve svém životě mnoho vykonali pro nás, druhé lidi, společnost či národ.

Znal jsem Krista ukřižovaného, ale ne vzkříšeného

Nejrozlehlejším, řeholníky obsazeným, klášteřem v královéhradecké diecézi je premonstrátský klášter v Želivu. Letošní první adventní neděle začínají po celém světě jubilejní oslavy devítistého výročí založení řádu svatým Norbertem. O tom, jak budou oslavy probíhat ve světě i v České republice, ale i dalších tématech, se rozvyprávěl převor želivského kláštera **P. Tadeáš Spišák**.

Před třemi lety proběhla generální kapitula řádu, kde jsme začali všichni společně připravovat Jubilejní rok – oslavy 900 let založení našeho řádu. Ve světě je momentálně kolem padesáti samostatných mužských a ženských klášterů – kanonií. A na té generální kapitule se domluvil celosvětový program. Mimo jiné tam bylo ustanoveno, že oslavy po celém světě začnou první adventní nedělí v roce 2020. A řádový jubilejní rok skončí slavností Křtu Páně (9. 2.) v roce 2022. Česká republika bude centrem oslav, protože oficiálně se Jubilejní rok začne v Praze na Strahově, kde se nacházejí ostatky zakladatele, sv. Norberta. Mnozí premonstráti budou do Prahy putovat. Jedním ze záměrů je uskutečnit pouť do míst, kde svatý Norbert působil. Třeba na místo, kde byl postaven vůbec první klášter premonstrátů. Dnes se tam sice nachází již mnoho let psychiatrická léčebna, ale dosud v těch místech stojí jedna původní zeď. Domluveno tedy je, že tam budou moci připutovat premonstráti ze všech koutů světa, a bude jim umožněno sloužit v těch místech, které se nachází ve francouzském Prémontre, bohoslužbu. Podle názvu místa vzniklo pojmenování řádu.

„Proč začínají vaše jubilejní oslavy právě adventem?“

„Dábel má svoji taktiku. My můžeme ztrácet čas i při navenek pěkných aktivitách, které však nemusí tvořit naši podstatu. Mám s tím osobní zkušenost.“

Protože náš řád je vlastně vánočním darem. Sv. Norbert byl zpočátku potulným kazatelem a první klášter založil v údolí Prémontre, kde první premonstráti složili své sliby právě o Vánocích, na Boží Hod vánoční. Proto můžeme stručně říct, že s narozením Krista se rodí také náš řád: Nativitas Christi – Nativitas Ordinis. Do jubilejního roku jsme tedy celosvětově zahrnuli dvě vánoční období. Devítisté výročí je přesně 25.12. 2021.

„Když jde o celosvětové připomenutí založení řádu, jaké společné akce řádu jsou připraveny?“

Připravuje se celoročové setkání opatů, sešter premonstrátek, setkání noviců a studentů. Ve spolupráci se strahovskou kanonií se organizuje putovní výstava o všech klášterech, která se dostane i do některých evropských míst. A pak v jednotlivých zemích budou místní kláštery organizovat svoje akce. Náš generální opat říká, že některé události, které prožijeme, se zapisují do jakéhosi DNA dějin kláštera. Zkrátka radikálně ovlivní naši existenci. Miní tím třeba skutečnost, že z želivského kláštera se stal internační tábor pro kněze a řeholníky, kteří tu nemohli vstoupit ani do kostela. Z kláštera se stalo vězení. A tak naše kanonie zapůjčí do mezinárodní výstavy monstranci z plechovek od okurek, kterou si kněží v padesátých letech vyrobili, když nemohli vstoupit do sakristie.

„Jak se bude slavit v místní cirkárii?“

Každý klášter, ať mužský nebo ženský, si vybral termín, jubileum oslaví místně. A na ten termín se k němu sjedou řeholníci z ostatních klášterů v naší zemi. Tím se všichni i více poznáme. My se mnozí sice vzájemně známe, ale každý klášter funguje naprosto samostatně. Tohle bude velká příležitost spojit síly.

Interiér želivského kostela Narození Panny Marie

77 A nějaké společné aktivity s přesahem do společnosti budou?

Za každý klášter je vybraný jeden koordinátor celonárodních oslav. A tito koordinátoři připravili jubilejní stolní kalendář, připravena je i publikace, ve které se chceme zamýšlet nad našimi řádovými sliby, které máme až na několik odlišností společně se sestrami premonstrátkami v Doksanech a Kongregací sester premonstrátek na Svatém Kopečku u Olomouce. Vznikne i řada suvenýrů pro návštěvníky klášterů.

77 Premonstrátky v Doksanech jsou ale klauzurované. Jak ty budou moci s ostatními kláštery slavit společně?

My tam za nimi pojedeme a možná jejich matka představená se zúčastní některých akcí. V Doksanech je naplánována oslava v září 2021 a všichni z klášterů se tam chceme sejít.

77 Co je stěžejní záležitostí celých oslav?

Vlastně jde o připomínku vnější a vnitřní. Vnější slavením chceme veřejnosti připomenout, že existujeme, chceme upozornit na to, že kromě strahovského a želivského kláštera existují také kláštery v Nové Říši a v Teplé, že existují naše klauzurované sestry v Doksanech, které tam žijí již od příchodu premonstrátů do českých zemí a že na Svatém Kopečku žijí sestry, které tam od počátku 20. století

slouží lidem. Zapomenout nesmíme ani na naše terciáře, což jsou přátelé toho kterého kláštera. Je to přece zázrak, že ve světě a především v českých zemích působíme již téměř 900 let!

77 Kdo má službu, má ale také zodpovědnost. ... Jsme slabí, nejsme dokonalí, a přesto musíme rozhodnout. Musíme unést, že se naše rozhodnutí nemusí každému líbit.

77 Je to asi velké bohatství, když má řád mužskou i ženskou větev.

Ano, a já o tom moc rád mluvím. Nám mužům je vlastní budovat, stavět, chceme za sebou vidět výsledky. Ženy se naopak dívají na věci zevnitř. A tak je to i v případě našich oslav. Jak poznamenala jedna naše sestra, neměli bychom se vším tím vyčerpat, abychom pak po jejich skončení nemuseli říct, že jsme rádi, že je to vše za námi. Proto se chceme v rámci našich klášterů zaměřit na naši obnovu zevnitř. Kdo jsme, co jsme, proč by premonstráti měli fungovat i v 21. století, co můžeme přinést do tohoto světa. Proto se chceme zaměřit na naše sliby, co jsme vlastně Pánu Bohu slíbili a jestli svoje sliby plníme.

77 Slavit budete tedy postupně ve všech premonstrátských domech. Kdy přijde řada na Želiv?

K nám se všichni sjedou na Pouť smíření, kterou každoročně slavíme kolem 13. 8. V roce 2021 by to bylo 7. 8. Poutní slavnost povede olomoucký arcibiskup. On totiž olomoucký biskup Jindřich Zdík (1083–1150), spolu se Soběslavem I. z rodu Přemyslovců, náš želivský klášter založil. Biskup Zdík se poprvé setkal s premonstráty, když byl podruhé na pouti ve Svaté zemi. Po tomto setkání se rozhodnul do českých zemí premonstráty povolat. Ti tedy přišli v r. 1143 na Strahov a v r. 1149 i do Želivu. Ženská větev našeho řádu přišla do Doksan hned v r. 1143. Proto zveme na slavnost Zdikova pokračovatele arcibiskupa Jana Graubnera.

77 Budete nějak slavit vaše řádové výročí i s ostatními řeholníky v diecézi?

Ano. Vyzvali jsme naše kláštery, aby po domluvě s biskupy, na jejichž správním území působí, pozvali všechny zasvěcené osoby na den zasvěceného života 2. 2. do klášterů, kdy by si všichni naše výročí připomněli. Oficiálně začínají všechny oslavy na první neděli adventní ve strahovském klášteře. Pak následují v každém klášteře vlastní oslavy jubilea. V Želivu v pátek 11. 12., kdy je pozván i diecézní biskup Jan Vokál. Zároveň si budeme připomínat i výročí úmrtí

Čerstvě zrestaurované omítky starého Trčkovského hradu

Bohatě štukovaný strop klášterního refektáře

opata Víta Tajovského, který zemřel na den padesátého výročí od číhošťského zázraku.

77 A co vaši farníci a Boží lid vůbec? Jak s nimi budete sdílet výročí?

Připravuje se Želivské kulturní léto s pestrým programem. Plánovali jsme se aktivně zúčastnit celostátního setkání mládeže v Hradci Králové, představit náš řád. Kde jinde bychom měli být než mezi mladými. Ukázat, že tu žijeme i v dnešním světě. A zpropagovat více kláštery v Nové Říši a v Teplé. Vždyť i většina strahovských bratří říká, že po revoluci vůbec nevěděli, že jsou v zemi mimo strahovského i další kláštery. Bohužel setkání je přeloženo kvůli pandemii až na rok 2022.

77 Vaše řádové domy žijí podle stejných pravidel, stejné řehole. Přesto má každý klášter úplně jiného ducha.

Naše hlavní pilíře jsou eucharistická a mariánská úcta, apoštolát, slavnostní liturgie. Ale to jsou stejné věci jako v jiných řádech. Papež Jan Pavel II. vyzval řády, a zvláště ty staré, aby aktualizovali svoje poslání, aby hledali co je potřeba přinést do kraje, kde se klášter nachází. Náš želivský klášter je de facto na hranicích několika diecézí – pražské, brněnské, královéhradecké a českobudějovické. Široko daleko není tak veliký klášter jako v Želivu. Mladí lidé jsou pro

nás důležití. Proto jsme pro ně upravili i jednu část kláštera na mládežnické centrum. Pořádáme pro ně tábory a celoročně víkendové pobyty. Také jiné farnosti si v našem areálu pořádají svoje farní tábory. Máme pro diecéze výhodnou polohu, protože diecézní centra mládeže jsou od nás velmi daleko.

77 Žít ve společenství není jednoduché, neustále se naráží na chyby vlastní i těch druhých. Řeholník pak musí pracovat se svým vztekem, musí si hlídat, aby nezahořknul.

77 Jak se vám daří vaše aktivity propagovat, dostat je mezi farnosti?

To je oblast, které se musíme ještě více věnovat. Ale třeba na jubileum jsme vytvořili webové stránky www.premonstrati2021.cz. Na nich budou zveřejňovány akce, texty k našemu jubilejnímu roku a třeba i poselství generálního opata. Využíváme i službu facebooku, kde máme profil Premonstráti v Čechách a na Slovensku.

77 Kolik má želivská kanonie řádových členů?

Celkově nás k Želivu patří třiatřicet. V klášteře nás ale žije sedm. Máme jednoho studenta, který ukončil noviciát a nastupuje na Teologickou fakultu. Do toho celkového čísla patří i ti bratři, kteří skládali sliby ještě za komunismu za opata Víta Tajovského. Jsou to starší bratři, kteří žijí třeba na Slovensku a vedou terciářské středisko. Jde například o bratry, kteří nikdy nezažili řádový komunitní způsob život. A bylo by pro ně těžké se do komunity zařadit, protože nikdy neprošli řádovou komunitní formací. Naším přáním je, aby většina našich bratří byla kolem želivského kláštera, aby nebyli určeni ke službě ve farnostech hodně vzdálených od Želivu. Když je řeholní kněz v pastorační daleko od svého kláštera, nemá s komunitou bratří potřebný úzký kontakt. Ano, my máme žít v pastorační, ale měli bychom se pak v domovském klášteře scházet na společných modlitbách a aktivitách. Žít ve společenství není jednoduché, neustále se naráží na chyby vlastní i těch druhých. Řeholník pak musí pracovat se svým vztekem, musí si hlídat, aby nezahořknul, neustále musí vstupovat do odpuštění, které má být celoživotním stylem života. A když řeholník žije sám někde na faře, velmi rychle si na to zvykne a nechce se mu pak již třeba i z pohodlnosti podstupovat všechny ty vnitřní duchovní boje, které neustále svádíme my, kteří žijeme pospolu v klášteře.

77 Želivský areál je obrovský. Jak se vám ho daří „uživit“?

Dostali jsme do správy jako dědictví velký objekt. Dědictví je dar a musí se s ním umět zacházet. Neustále hledáme způsob, jak uživit nejen sebe, ale především padesát zaměstnanců. Jen těch střeš na budovách... A do toho kůrovec a koronavirus! Ale při těch všech starostech nesmíme zapomenout na to, proč jsme tady, kde je náš cíl. Jsou to pokušení, kdy se každý křesťan může ztratit na své cestě. Ďábel má svoji taktiku. My můžeme ztrácet čas i při navenek pěkných aktivitách, které však nemusí tvořit naši podstatu. Mám s tím osobní zkušenost. Když jsem začínal před lety v Želivu jako administrátor farnosti, řekl mi po čase jeden spolubratr, že jsem dobrým správcem farnosti ale mizerným řeholníkem. Mně se to tenkrát vnitřně velmi dotklo. Měl pravdu. Hodně jsem tehdy pracoval v pastorači, ale jaksi jsem pozapomněl, že žiju v klášteře, že musím žít také komunitním životem. A to se může řeholníkům stát. Ale ono se to dá hezky skloubit, dá se žít obě roviny vyváženě.

77 Komunitní formace asi není vždy jednoduchá.

Je k tomu třeba ze strany formujících zkušenost a moudrost. Mladého kandidáta, který se připravuje na slavné sliby je potřeba otcovsky doprovázet. Ve správnou chvíli mu je třeba i domluvit, aby zapadnul do naší spirituality. Ale je potřeba být také ve správnou chvíli ticho, protože může v některé oblasti přinést do kláštera něco nového, co třeba my tak dobře neumíme.

(Znak premonstrátů)

77 Co dnešní člověk hledá v klášteře?

To je přesně ta otázka, kterou si chceme v našich domech klášť v rámci premonstrátského jubilea. Proč by k nám měli chtít jít současní mladí lidé? Máme stejné problémy jako lidé za zdmi kláštera, jsme stejně hříšní. I my se umíme v klášteře pohádat, umíme se zranit a musíme si umět odpouštět. V tom jsme úplně stejní. Jsou dny, kdy to i v naší komunitě zaskřípe. Jak říká jeden náš bratr snoubencům: Vy budete dva, ale nás je tady v klášteře sedm a každý je jiný. Je ale úžasné, že každý z nás hledáme a jdeme za stejným cílem společně. Největším luxusem, jaký si můžeme dopřát, jsou vztahy. Klademe si tedy otázku, co hledá mladý člověk v klášteře.

77 Proč by k nám měli chtít jít současní mladí lidé? Máme stejné problémy jako lidé za zdmi kláštera, jsme stejně hříšní. I my se umíme v klášteře pohádat, umíme se zranit a musíme si umět odpouštět.

77 A co tedy podle vás hledá?

Především otce. A to nejen mladý muž, který by chtěl k nám vstoupit. Ale každý muž, který přijde na bohoslužbu či duchovní rozhovor. Otec je ten, který staví na nohy. Ježíš v nejtěžších chvílích svého života věděl, že za ním jeho Otec stojí, že je jeho oporou, že mu dává identitu. Tuto naději bychom my kněží měli lidem dávat. My ale někdy lidi zahrneme vinou, hanbou a strachem. Ale Ježíš dělal přesný opak. On zbavoval lidi viny, hanby a strachu. Nakopnul lidi do nového života. My kněží nesmíme podlehnout pokušení stát se guru. Když budou od nás lidé slyšet evangelium, budou k nám přicházet. My kněží dáváme často lidem dobrou radu, místo toho, abychom jim podali dobrou zprávu. Dobrá rada se

týká budoucnosti. Dobrá zpráva je něco, co se již stalo a úplně mění okolnosti naší přítomnosti. Již nyní.

77 Co vás osobně přivedlo do řehole?

Znal jsem Krista ukřižovaného, ale ne vzkříšeného. Pro mě byl Ježíš přítelem v kříži. Už na základní škole jsem věděl, že chci být knězem. Fascinovalo mě to. Dnes vím, že jsem podvědomě hledal tátu. Byl jsem duchovní sirotek, neměl jsem Boha za otce. Znal jsem Krista, neznal jsem Boha Otce. Každé povolání má nádherný vývoj, když naše tma přijme Světlo, tak naše tma bude prozářena.

77 Jste poměrně mladý převor. Asi to není jednoduchá služba.

Byl jsem do funkce hozen jako do vody. Převora si jmenuje opat. A měl by to být někdo, koho komunita jako převora přijme. Na počátku, když nemá člověk třeba zkušenost s vedením jiných, tak chce každému vyhovět. Kdo má službu, má ale také zodpovědnost. S tím souvisí rozhodování o věcech, občas dojde i k nepopulárním rozhodnutím. Nebo když nejsou zrovna nejlepší možnosti nebo neexistuje ideální řešení a rozhodnout se přesto musí. O tom by uměli povídat všichni, co jsou v církvi v nějaké vedoucí pozici. Od papeže přes biskupy až po kněze ve farnostech. Jsme slabí, nejsme dokonalí, a přesto musíme rozhodnout. Musíme unést, že se naše rozhodnutí nemusí každému líbit. To je na tom možná nejtěžší, když je vedle člověk, který neustále kritizuje. Je to o pokoře. A já dnes už kritiku považuji za poklad. Přestože jsem někdy kvůli kritice našťvaný, protože mám pocit, že dotyčný má málo empatie nebo si nenechá věc vysvětlit. Rozhodně je dobré mít neustále nastavené zrcadlo.

77 V posledních letech prochází areál kláštera velkou revitalizací.

V roce 2021 to bude třicet let, co se do Želiva premonstráti vrátili. Tehdy nám stávající psychiatrická léčebna uvolnila jedno patro. Vypadalo to tady všude jako v nemocnici. Tehdy byl klášter jen

Želivský převor Tadeáš je v klášteře šťastný

budovy, neměl ještě žádné zázemí – pole a lesy. Neměl z čeho žít. Jediný příjem byl z ubytování skupin za často dobrovolný příspěvek. Neměli jsme dlouho ani žádnou možnost státních dotací na opravu kláštera, přesto se nám podařilo opravit kostel, kde je dnes nový obětní stůl. Až před dvanácti lety, když byl areál zařazen mezi kulturní památky, se situace obrátila. Od té doby se díky financím i z EU podařily opravit ambity kláštera, zřídit výstavní prostory, probíhá renovace fasád a výměna oken. Hned po restitucích jsme vybudovali lepší ubytování hotelového typu, zařídili jsme restauraci a dobudovali jsme pivovar. Tyhle tři složky, včetně lesního hospodaření, by v budoucnu měly zabezpečit celkovou správu objektu. Rádi bychom proměnili klášter v místo setkávání, aby se stalo evangelizačním centrem. Provozujeme sice hotel, ale v plánu máme vybudovat poutní dům. A na soutoku Trnavy a Želivky, v místě areálu pily, bychom chtěli vybudovat zařízení typu domova důchodců či hospicu. To je naše velká touha. Zapomenout nesmím ani na plánovanou evangelizační zahradu. Vyměnit

musíme také socialistické betonové tašky na střeše konventu, které jsou velmi těžké a zatěžují krovy. Čeká nás rovněž rekonstrukce barokní knihovny.

77 Zasáhla vám do plánů pandemie koronaviru?

Veškeré investice nyní koronavirus společně s kůrovcovou kalamitou zastavili. Cena dřeva spadla šíleně. Nám se povedlo vybudovat restauraci, hotel a pivovar jen díky navráceným lesům v restitucích. Teď musíme brzdít.

77 Považujete něco za absolutní neúspěch?

Za velký neúspěch považuji, že i po třiceti letech od změny poměrů jsou naši bratři stále rozptýleni ve velké vzdálenosti od našeho kláštera.

77 Jak se hledá ten správný balanc mezi duchovním životem a ryze praktickými, často tvrdě ekonomickými záležitostmi?

V první řadě jsme kněží a řeholníci. To je nutné mít neustále před očima. Stačí, když zajdu na ekonomické oddělení kláštera a velmi rychle lze zapomenout, že jsem řeholní kněz. Zavalí mě tam tolik problémů s lidmi, že je to na zbláznění. Musím si v takové chvíli rázně připomenout, že jsem kněz a že Pán Ježíš byl taky chudý, nic se nestane, hlavně, že jsem knězem. To je moje obranná zeď. Vždyť co je cílem našeho kláštera? Kdo nad ním stojí? Hospodin! Když si toto uvědomím, mohu si vydechnout.

77 A kde nad tím veškerým želivským konáním stojí Panna Maria?

Učí nás pokoře. Maria, pokorná žena, která přijala Krista. Je to tak jednoduché. Jen pokorný člověk může přijmout, když má prázdné ruce. Pyšný člověk nic nepotřebuje, nezavolá o pomoc, nepřizná se, že potřebuje pomoc Spasitele. Panna Maria je velká učitelka, a to nejen ve velkém klášteře.

Pavel J. Sršeň

(Knižní tipy

Karmelitánské nakladatelství

www.ikarmel.cz
Komenského 328, 509 01 Nová Paka
Velké nám. 36, 500 01 Hradec Král.
zasilky@kna.cz, tel. 384 420 295
www.kna.cz/prodejny

Iva Hothová, Andre Le Blanc

Komiksová Bible

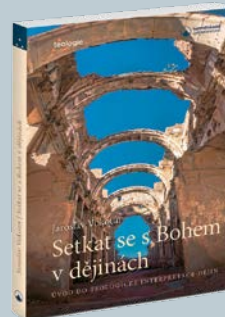

První ucelené české vydání snad nejpopulárnější verze Bible v komiksovém zpracování na světě. Od roku 1978 vychází ve stále nových vydáních a jazykových mutacích. Zahrnuje 233 biblických příběhů, zjednodušených, ale krásně vystihujících podstatu biblické zvěsti. Kniha je určena všem, i nejmenším čtenářům. 800 stran, váz., 585 Kč

Jaroslav Vokoun

Setkat se s Bohem v dějinách

Úvod do teologické interpretace dějin

Tématem knihy je působení Boží prozřetelnosti a citlivost pro setkání s Bohem ve světě a v dějinách. Není cesty k Bohu mimo tento svět, ale jen skrze něj. A není cesty k Bohu mimo dějiny, ale jen skrze ně. 272 stran, brožovaná, 269 Kč

Historie premonstrátského kláštera Želiv

Klášter premonstrátů v Želivě prošel za 880 let své historie celou řadou proměn a zvratů. Klášter byl založen v r. 1139 pražským biskupem Otou spolu s českým knížetem Soběslavem a jeho manželkou Adlétou, kteří do něj uvedli benediktiny z nedalekého opatství na Sázavě. Po deseti letech, vlivem nastupujících emancipačních snah církve, museli želivský klášter opustit a uvolnit místo komunitě premonstrátů z porýnského Steinfeldu.

Premonstrátský Želiv dostal podle tehdejšího zvyku nové biblické jméno Siloe. To se udrželo dodnes v latinském označení kláštera. K tomuto označení snad přispělo kromě polohy kláštera nad říčkou Želivkou i podobně znějící české jméno. To bývá vykládáno různě, pravděpodobně je odvozeno od osobního jména Želej, původně to tedy byla ves lidí Želejových.

Opat Gotšalk byl dobrým organizátorem a pod jeho 35letým vedením želivský klášter dosáhl nebyvalého rozkvětu. Jeho přičiněním vznikly ženské premonstrátské kláštery v Louňovicích, rakouském

Perneggu a v Dolních Kounicích na Moravě, dále pak mužský klášter v rakouském Gerasu.

O nejstarších dějinách kláštera se mnoho podrobností neví, připomeňme si však velký požár kláštera i kostela roku 1375, po němž následovala přestavba kostela ve slohu gotickém. Za husitských válek byl klášter dvakrát vyplněn, nikoli však vypálen. Bratři premonstráti se zachránili v dobře opevněném královském horním městě Jihlavě, které zůstalo věrné katolické církvi. V oněch pohnutých dobách se však bratři premonstráti starali

o svěřený majetek a dokázali pokročit s opravou klášterního chrámu tak daleko, že byl zcela dokončen a malbami vyzdoben presbytář, jak hlásá nápis na hlavním oltáři z roku 1462.

Další pohromou byla pro premonstrátský klášter jeho konfiskace Jiříkem z Poděbrad v letech 1467–1468. Všechny klášterní statky byly zastaveny lipnickému pánovi Burianu Trčkovi z Lípy, věrnému královi stoupenci, s podmínkou, že on i jeho dědicové a nástupci musí v Želivě ponechat tři želivské premonstráty pro potřeby duchovní správy.

Opatský dům

Existuje mnoho podob ztvárnění želivského kláštera

Premonstráty na Želiv vrátil až po 156 letech strahovský opat Kašpar z Questenberka, který vykoupil klášter za 18 000 zlatých. Teprve po dvaceti letech v roce 1643 se kanonie premonstrátů stala opět samostatnou, ale bratři neměli v podstatě kde bydlet, protože klášter byl značně zpustlý. Následně se za několik let podařilo zbudovat část nového konventu i vyzdobit kostel malbami a oltáři. Jedním z nejvýznamnějších želivských opatů byl Siard Falco, který byl prvním opatem po obnovení kláštera, který byl zvolený z členů vlastní komunity. Opat Siard rozmnožil klášter o značný počet bratří, ale též o nedaleký statek Lhotice s několika vesničkami. Na jeho místo nastoupil Milo Strobl, jenž dostavěl zbývající tři křídla konventu.

Z dalších osudů kláštera sluší připomenout vládu opata Jeronýma Hlíny na začátku 18. století. Byl zvolen 8. února 1703 a stal se jedním z nejvýznamnějších opatů. Sám proniknut zbožností se snažil ze všech sil přivést Želiv k rozkvětu duchovnímu i hmotnému. Při klášteře existovalo i vyšší učiliště filosofické i teologické, které se těšilo dobré pověsti u svých současníků. Později, za opata Daniela Schindlera v roce 1730, byl zřízen při klášteře i konvikt pro studenty ze šlechtických rodin. Studenti pěstovali nejen vědu a duchovní život, ale podíleli se spolu se svými profesory též na životě kulturním, zejména v oblasti divadla a hudby. Doklady o dramatickém umění,

pěstovaném v želivském klášteře, máme již z poloviny 17. století, díky klášterní akademii však nabylo nového rozkvětu. Rukopisy divadelních her se uchovaly až do r. 1950 v klášterní knihovně.

Opat Jeroným znovu od základů vystavěl zchátralé opatství i konvikt pro studenty klášterní akademie, pečoval o knihovnu i výzdobu kostela. Jenže přišel 16. červen 1712 a s ním strašlivý požár, při němž vyhořel konvent i kostel, zřítla se chrámová klenba (původní gotická v presbytáři vydržela) a dva lidé přišli o život. Klášter, mající solidní úroveň duchovního života, však tato pohroma nezlomila. Bůh zkouší často člověka a zároveň mu dává sílu ve zkoušce obstát. Za pomoci dobrodinců byly největší škody zahlazeny za pouhých osm let.

Gotická architektura kostelního presbytáře z počátku 14. století byla obnovena nejdříve. V dubnu 1714 Želiv navštívil známý architekt Jan Blažej Santini a do šesti týdnů zhotovil návrh své přestavby kostela a konviku v duchu barokní gotiky. Opravy kostela byly ukončeny roku 1720, dále však pokračovaly práce na klášterních budovách i vnitřním vybavení kostela. Dokončení započatého díla připadlo jeho nástupci, jednomu z největších želivských opatů Danielu Schindlerovi, jenž vládl v Želivě 27 let. Z dob jeho opatování pochází dodnes dochovaný mobiliář v kostele i v opatské sakristii jakož i fresky Jana Kaliny a Siarda Noseckého v klášteře.

V průběhu 18. století byl klášter dále rozšiřován a zdoben. V novobarokním stylu byly upraveny Prelatura a Opatství. V té době se řeholníci z kláštera soustřeďovali na vzdělávání a jako profesori působili na gymnáziu v Havlíčkově Brodě.

Velkou ranou pro klášter byl požár v roce 1907. Nepodařilo se jej uhasit v zárodku, protože se rozšiřoval s úžasnou rychlostí, a během půl hodiny zachvátil také úřednický dům, kostelní věž, pivovar, Trčkův hrad, opatství, prelaturu a hospodářské kolny. Obnova kláštera patří k největším zásluhám opata Sálese Josefa Roubíčka, pelhřimovského rodáka, zvoleného 23. 9. 1903. Trčkův hrad byl zachován v původní podobě, prelatura měla zůstat v pseudobarokním stylu, její vnitřní výzdoba je však secesní.

Za první republiky klášter dobře ekonomicky prosperoval a stal se duchovním i kulturním centrem regionu. Po druhé světové válce v roce 1950 byli premonstráti z kláštera vyhnáni a přemístěni do Broumova. V klášteře vznikl internační tábor a za jeho šestileté existence jím prošlo více než 400 kněží a řeholníků. V klášteře byli také vězněni mimo jiné biskup Tomášek a biskup Otčenášek.

V roce 1956, kdy byl tábor uzavřen, připadl celý klášterní areál Psychiatrické léčebně v Havlíčkově Brodě, která zde působila až do roku 1991 a v některých

Opatská zahrada

Pohled z opatské zahrady na Trčkův hrad, 20. léta 20. století

Připraveni ke každému dobrému dílu

◻ Mědiryt, autor J.A. Mansfeld, r. 1738

V roce 2019 uplynulo už 870 let od příchodu premonstrátů do kláštera Želiv. Celá historie kláštera je poznamenána obdobími vzrůstu a obdobími pádů a úpadků. Mállokterý klášter se může pochlubit tak bohatou a hlavně rozmanitou historií. Premonstráti a zvláště želivští, se snažili po celou dobu působení v Želivě naplňovat naše základní heslo: „*Ad omne bonum opus parati. – Připraveni ke každému dobrému dílu.*“

Do regionu Želiva přinesli premonstráti hospodářský, stavební, kulturní i duchovní rozvoj, který je podložen vírou v Boha a v dobro. To vše platí i v současnosti, kdy mě oslovila výzva našeho papeže Františka v jeho exhortaci „Radost evangelia“, kde říká: „*Zvu Vás k radosti.*“ Jedná se o úžasný program pro každého člověka, pro každého z nás.

I já Vás všechny zvu k radosti, která je potřebná pro každého, protože v radosti se dá tvořit a budovat hodnoty. Vědci a lékaři dnes říkají, že kvalitní spiritualita prospívá i zdraví fyzickému. Lidé jsou zdravější, když se zbavují hněvu a k tomu je potřebné odpuštění. To všechno snižuje riziko vzniku nemocí a konfliktů. Ti, kdo jsou obklopeni milujícími a blízkými přáteli, žijí déle a jsou šťastní. Chceme se spolu s Vámi podílet na tomto lákavém projektu. Protože právě

toto všichni potřebujeme. Moje opatské heslo zní: „Milosrdenství“ a to znamená mít soucit a pochopení pro všechny.

Nešetřeme milosrdenstvím, tak jak to říká sám Ježíš Kristus, když odpovídá Petrovi, který se ho ptá: „*Pane, kolikrát mám odpustit, snad sedmkrát?*“ A Pán mu odpovídá: „*Petře, ne sedmkrát, ale sedmdesát sedmkrát.*“ To znamená stále a znovu. O kolik méně by bylo na světě nepochopení, třenic a válek, kdyby lidstvo naplnilo pouze jediný bod z Desatera Božích přikázání a sice páté přikázání: „*Nezabiješ.*“ Dost často lidé vyčítají Bohu války a násilí ve světě, jak se na to může dívat. Bůh nám dal svobodu k rozhodování, nestvořil nás jako loutky, zlo je produktem naší svobodné volby. On nám ale ukazuje cestu, jak z toho ven, když sám za nás položil svůj život ve svém Synu Ježíši Kristu. Desatero je staré několik tisíc let a je stále platné i pro dobu, ve které právě žijeme. Zlo nikdy nezlikvidujeme zlem. Naopak, to se pak stupňuje jenom v dalším a horším provedení. Není právě toto přijetí Božího příkladu nádherným programem k veliké radosti? Přeji Vám všem hodně Boží přízně a lásky a těším se na setkání s Vámi u nás v klášteře Želiv, kde jsou pro Vás otevřeny nejenom dveře, ale i naše srdce.

Váš opat Jáchym)

objektech až do roku 2007. V roce 1991 se mohli premonstráti vrátit a začali opravovat a vracet klášter do původního stavu, některé za pomoci státu i soukromých dobrodinců. Klášter je svým architektonickým dědictvím unikátním a jedinečným dílem architekta Jana Blažeje Santiniho a jistě patří mezi nejdůležitější historické skvosty regionu Vysočina.

Činnost kláštera v současnosti

Klášter Želiv pod vedením posledních opatů a zvláště pod vedením opata Jáchyma se mimo vlastní duchovní správy v přidělených farnostech snaží být co nejvíce otevřený k širší veřejnosti. Prostředí želivského kláštera zasazeného do malebné okolní krajiny nabízí svým geniem loci ideální prostor pro duchovní odpočinek, nebo přímo pro **duchovní cvičení** vedená místními bratry premonstráty, případně jinými významnými duchovními osobnostmi z naší vlasti a ze zahraničí.

Klášter žije i kulturou, přes celé léto se zde pořádají hodnotné **koncerty duchovní hudby**, tzv. klášterní kulturní léto, kde vystupují přední umělecké osobnosti našeho duchovního i světského života.

Na své si přijdou také milovníci historie, protože každý den se konají **prohlídky s průvodcem** v kostele a konventu

Pohled na klášter v roce 1693, Veduta

kláštera, kde jsou také vystavována hodnotná umělecká díla z klášterních sbírek.

Před pár lety byl v areálu zbudován **Klášterní pivovar** navazující na tradici vaření piva již z 15. století. Milovníci zlatavého moku mohou zdejší pivovar nejen navštívit a ochutnat místní autentická piva, ale také zde strávit víkend a uvařit společně se sládkem své vlastní pivo.

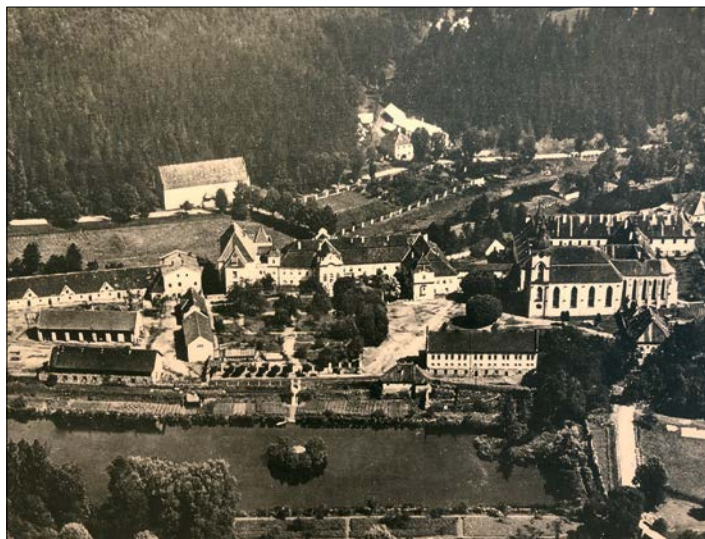
V historické budově Opatství je od roku 2016 zřízen **Klášterní hotel** s neopakovatelnou atmosférou pokojů s původními stropy a s historizujícím mobiliářem. Hotel dále nabízí i prostory pro školení, konference a neformální setkávání všech

lidí. Prostory hotelu jsou nabízeny také ke konání civilních i církevních svateb a dalších oslav společenských a rodinných událostí.

V přízemí nabízí každý den své služby pro občerstvení příchozích i ubytovaných **Klášterní restaurace** s letní terasou.

Klášter premonstrátů je tedy otevřen novým setkáváním a stále více se ukazuje jeho potřebnost pro nás všechny v naší hektické společnosti jako nová šance, která je nepostradatelná pro dnešního člověka 21. století, zrovna tak jako pro lidi žijícími zde před devíti staletími.

Zdroj: Klášter Želiv

...když se jezdilo po cestách v kočárech tažených koňmi

Současnost...

Začala stavba kaple pro východní Evropu

V **Koclířově u Svitav**, v bývalém klášteře redemptoristů, Školských sester sv. Františka a Školských sester de Notre Dame, kde již 25 let sídlí Českomoravská Fatima, požehnal v sobotu 3. 10. diecézní biskup Jan Vokál základní stavební kámen nové kaple.

Tím byla zahájena stavba přesné repliky kaple Zjevení z portugalské Fatimy v Cova d'Iria – „Capelinha“. „Kaple v koclířovské Fatimě, to je Capelinha pro východní Evropu, bude mít přesné parametry onoho centrálního místa v portugalské Fatimě. Včetně oltáře, liturgického prostoru ke slavení mše svaté, i s cestou pokání (na kolenou), která povede od památníku Anděla míru (ten byl v Koclířově postaven v Roce víry 2013), až ke Capelinha“, sdělil k záměru stavby Mons. Pavel Dokládala, ředitel Českomoravské Fatimy.

„Nesnažme se za každou cenu vrátit do staré normality. To není cíl této zkoušky, kterou Pán Bůh dopouští. Uvědomme si, že touto zkouškou se můžeme napravit, obrátit, polepšit se. Cíl člověka není honění se za penězi, ekonomikou a v zapominání na Boha. Je to přesně obráceně. Současná situace nás podněcuje k tomu, abychom se zastavili, zamysleli a zpokorněli a stali se lepšími lidmi a napravili své

Kámen pocházející ze slovenského Skalního sanktuária Božího Milosrdenství z hory Butkov, poslal jako osobní dar generální ředitel cementárny v Ladcích Anton Barčík.

vztahy. Začneme každý u sebe, s růžencem v ruce, na kolenou, se zraky upřenými na Krista. Kéž toto místo a základní kámen, který nyní žehnáme, nám pomůže k tomu, abychom byli před Bohem lepšími a spravedlivějšími“, apeloval v souvislosti se světovou pandemií koronaviru bezprostředně před požehnáním základního kamene budoucí kaple královéhradecký biskup Jan Vokál a dodal své přání, aby kopie portugalské kapličky Zjevení Matky Boží byla v budoucnu nejen znamením úcty, ale také místem modlitby,

pokání a smíru za hříchy rouhání a lhostejnosti zraňující Neposkvrněné srdce Panny Marie i Boha samotného.

Požehnaný kámen je nyní v Koclířově uložen pod kopii branky, která byla na místě zjevení ve Fatimě postavena brzy poté, co stavbu kaple žádala Panna Maria při svém zjevení ve Valinhos v roce 1917. Podle Mons. Pavla Dokládala bylo zvolení ČR a konkrétně Českomoravské Fatimy v Koclířově pro stavbu kopie portugalské kaple možné buď přijmout, nebo odmítnout. Jako prý ostatně vše, co kdy Světový apoštolát Fatimy v ČR konal.

„Vždy šlo o pokyn ‚shora‘ a jediná odpověď pro dílo Mariino je ‚Fiat‘. Známe místo, jsou přesné plány a začínáme požehnáním základního kamene a přípravou stavebního projektu. První odhad nákladů realizace stavby činí 5,45 mil Kč.“, dodal ještě Mons. Dokládala.

Pavel J. Sršeň

První krok k obnově kaple v biskupské rezidenci

Po několika měsících se z dílny restaurátora Pavla Macha z Červeného Kostelce vrátila zpět do biskupské kaple v biskupské rezidenci v Hradci Králové obnovená oltářní menza s tabernáklem. Kulturní památka pseudobarokní menza a svatostánek tvoří nedílnou součást oltáře sv. Karla Boromejského. Biskupská kaple, v níž se menza nachází, pochází přibližně z let 1709–1710. Spolu s malou soukromou kaplí tak náleží svým vznikem k nejstarším stavebním etapám rezidence. Oltář a štuková výzdoba kaple je původní. Výjimku tvoří právě mladší pseudobarokní dřevěná menza a svatostánek.

„S osudem kaple jsou spojena i dvě významná jména naší historie. Tím prvním je Josef Dobrovský, kterému v kapli udělil 17. 12. 1786 kněžské svěcení jeho přítel královéhradecký biskup Jan Leopold Hay. Druhou osobností je arcibiskup Karel Otčenášek. I letošní jubilat byl v kapli sv. Karla Boromejského vysvěcen. Jednalo se však o biskupskou konsekraci, kterou přijal tajně 30. 4. 1950 od svého předchůdce biskupa Mořice Píchy“, sdělila k historii biskupské kaple Michaela Erbenová z biskupského konzervátorského centra. Restaurování menzy a tabernáku, které finančně podpořilo i Město Hradec Králové, představuje první krok plánované komplexní obnovy biskupské kaple. (srp)

Výstava Víra v umění v Chrudimi

V regionálním muzeu v Chrudimi začala výstava Víra v umění – umění ve víře. Tématem je výtvarná kultura Chrudimska ve středověku. Výstava návštěvníkům nabízí i jiný pohled na středověkou kulturu – přibližuje tajemství vzniku maleb i soch a seznamuje s tvůrčími postupy ve středověké dílně. Prostřednictvím moderních průzkumových technologií je tak možné poznat dílenská specifika a technologie vzniku uměleckých děl. Pod povrch maleb lze v rámci výstavy nahlédnout pomocí průzkumu metodou infračervené reflektografie, k odhalení soch pak poslouží metoda počítačové tomografie.

Kromě děl spravovaných muzei a galeriemi v ČR a několika soch z Arcibiskupství olomouckého, jsou na výstavu Víra v umění – umění ve víře zapůjčeny sochy, oltáře a uměleckořemeslné práce z farností spravovaných převážně Biskupstvím královéhradeckým. Výstavu mohou zájemci shlédnout do 31. 1. 2021. (srp)

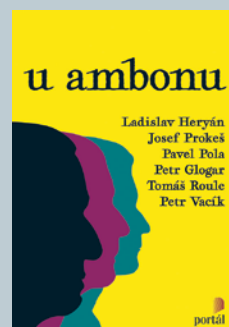
(Knižní tipy

Nakladatelství Portál

Portál, s. r. o., Klapkova 2, 182 00
Praha 8, t. 283 028 111, www.portal.cz
FB: nakladatelstvi.portal

Ladislav Heryán, Josef Prokeš,
Pavel Pola, Petr Glogar,
Tomáš Roule, Petr Vacík

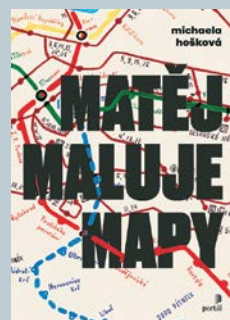
U ambonu

Od chvíle, kdy se kvůli koronavirové krizi uzavřely kostely, odstartoval podcastový projekt U ambonu, v jehož rámci šest známých kněží každý den komentovalo evangelijní čtení. Vznikl unikátní soubor duchovních promluv. Výběr z nich je nejen dokumentem své doby, ale i výzvou k novému vykročení a dobře ukazuje, že každá krize je zároveň i šancí. Brož., 200 s., 249 Kč

Michaela Hošková

Matěj maluje mapy

Příběh rodiny s autistickým synem Matějem, jehož vášní se stalo malování dopravních map. Příhody plné odsudků a odmítnutí, stejně jako pochopení, lidsky zásadních setkání a dílčích pokroků a radostí. Knihu ilustrují Matějovy autorské mapy. Brož., 208 s., 349 Kč

(Krátce

Jak to bylo s Kostnicí: pohled do historie

Příběh Sedlece a tedy potažmo sedlecké kostnice se začíná psát již v roce 1142, a to příchodem dvanácti cisterciáckých mnichů do tehdy pusté oblasti. V dnešní Sedleci založili první cisterciácký klášter u nás. Díky cisterciákům a jejich nálezů stříbra později vznikla celá Kutná Hora.

Kostel Věch svatých s kostnicí byl postaven na konci 14. století na tehdy velmi rozsáhlém hřbitově. V 15. století se začal prostor hřbitova zmenšovat a bylo zapotřebí exhumované ostatky někde uložit a právě k tomu účelu sloužila dnešní dolní kaple.

Podle legendy začal s „výzdobou“ kostnice poloslepý mnich v roce 1511, seskládal šest velkých pyramid, a když tuto práci dokončil, údajně se mu zrak zázračně vrátil zpět. Dvě ze šesti pyramid byly postupně rozebrány při opravách pro účely další dekorace interiéru. A to na začátku 18. století při přestavbě, kterou vedl Jan Blažej Santini Aichel a později pak ve století devatenáctém. Ostatně Jan Blažej Santini Aichel je označován za nositele ideje a autora základní koncepce nynější kosterní výzdoby v duchu barokní zbožnosti i principů barokní estetiky. V 19. století v práci na výzdobě interiéru pokračoval řezbář František Rint, který do Sedlece přišel...

Kontakt

Římskokatolická farnost
Kutná Hora-Sedlec
IČ: 46402101 / DIČ: CZ46402101
Zámecká 127
284 03 Kutná Hora-Sedlec
tel. 734 280 990
e-mail: krejci@sedlec.info
www.sedlec.info

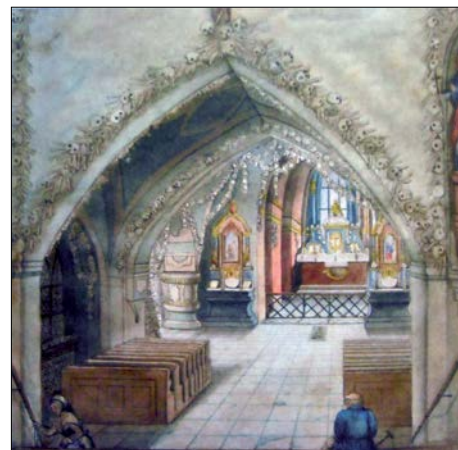
Sedlecká kostnice prosí o pomoc

Celosvětová pandemie koronaviru výrazně ovlivnila cestování a turismus jako takový. Česká republika včetně Kutné Hory nezůstala ušetřena a bohužel ani prognózy na rok 2021 nejsou příliš optimistické.

Sedlecká kostnice, jedna z nejnavštěvovanějších památek v České republice, přišla oproti loňskému roku o stovky tisíc turistů. V případě této unikátní památky, která prochází od roku 2014 rozsáhlou rekonstrukcí, je to velký problém, neboť celá záchranná rekonstrukce je financovaná výhradně z příjmů z turismu. Díky turistům se podařilo budovu staticky zajistit a tím pádem úplná zkáza památky již nehrozí. Ale právě kvůli řešení statické chyby muselo v roce 2019 dojít k rozebrání jedné ze čtyř monumentálních kosterních pyramid. Ta nyní čeká na svůj návrat zpět.

Restaurátor Tomáš Král odhaduje náklady spojené se stavbou pyramidy na milion korun, což je částka, která je nyní bez turismu pro sedleckou farnost nad její síly a možnosti.

Proto jsme se rozhodli požádat širokou veřejnost o pomoc a založili jsme na populární internetové platformě hithit projekt s názvem: „**Složte s námi pyramidu v sedlecké kostnici**“. O co jde? Každý kdo by měl zájem stavbu pyramidy podpořit, si může za svůj příspěvek vybrat

originální dárek. Od soukromé noční prohlídky, přes signovaný grafický list od sedleckého grafika Františka Štorma, až po možnost vložit do pyramid svůj vzkaz budoucím generacím. Vybírá se částka 450 tisíc korun (podrobnosti v rámečku dole). Když se nám to povede, začneme se skládáním pyramidy ještě letos.

Vyberte si jakýkoliv z námi nabízených dárků a pomozte nám vrátit pyramidu zpátky tam, kam patří – do sedlecké kostnice.

Pokud nemůžete finančně pomoci, prosím sdílejte náš projekt mezi své známé. Za jakoukoliv pomoc Vám upřímně děkujeme!

Mgr. Radka Krejčí, ředitelka
organizační složka farnosti

Jak podpořit obnovu pyramidy v sedlecké kostnici?

Příspěvt můžete pomocí internetové platformy Hit Hit na internetové adrese:

www.hithit.com/cs/project/8220

Prosím, pokud se rozhodnete nás podpořit, pamatujte, že uzávěrka sbírky je

do pátku 13. listopadu 2020

284 křesťanských rodin v Pákistánu bez domova

Obracíme se na vás s naléhavou prosbou o pomoc pro 284 rodin bez domova v důsledku monzunových dešťů v oblasti Derekaadu (pouštní oblast), Pákistán. Do této oblasti přišly rodiny před zhruba 45 lety a pod vedením svého faráře vybudovaly svá obydlí a farnosti. Nyní jsou z nich opět bezdomovci jako na počátku. Silné monzunové deště zničily 86 rodinných domů kompletně a 198 částečně. Postižené rodiny v tuto chvíli nemají kde bydlet. Farnost je zásobuje jídlem a poskytuje lékařskou péči, skrze Charitu se podařilo sehnat několik stanů. Nemůžeme ale hovořit o vyřešení situace. Prosíme vás o finanční podporu v jakékoli výši, kterou byste nám mohli poskytnout. S vaší pomocí budeme schopni pomoci postavit domy nové a přesunout rodiny ze stanů, farních škol a kostelů zpět do jejich vlastních obydlí.

Pozadí situace – povodně v Pákistánu

Pákistán řadíme mezi země, které trpí následky globálního oteplování. V posledních letech můžeme vyjmenovat tyto pohromy: zemětřesení v roce 2005, záplavy 2010, 2011, 2014, 2015, 2019 a nyní v roce 2020 monzunové deště. Záplavy, které jsou jejich důsledkem, mají 80 obětí na životech, zničená obydlí, úrodu a další majetek. Je třeba znovu zmínit,

že nejhůře postiženými jsou chudí lidé z okraje společnosti.

Odůvodnění prosby

Brzy po škodách, které způsobila pandemie Covid-19, chudí lidé z oblasti Derekaadu začali opět vést normální život a vydělávat na své životní potřeby (jsou drobní rolníci nebo i nádeníci). Jejich naděje zničily silné monzunové deště, které trvaly déle než dva týdny a úplně zničily jejich chudá obydlí z hlíny. V tuto chvíli jsou nuceni žít bez přístřeší na horkém slunci a ve stanech, které poskytla Charita diecéze Multan. Ty však nejsou uzpůsobené k běžnému životu 8-9 členné domácnosti. Ani spát venku zde není možné kvůli hmyzu, divoké zvěři nebo hadímu uštknutí.

Jak už bylo zmíněno, obláti spolu s lidmi vytvořili 9 vesnic. Jen někteří z nich si mohli dovolit postavit domky z vypálených cihel, většina stavěla z hlíny. Domky jsou v průměru staré 20-25 let a silné deště poničily jak jejich stěny, tak střechy. V tuto chvíli je situace velmi tíživá, nepřehledná a frustrující.

Podle našich průzkumů ve vesnicích je zasaženo 284 rodin, 86 domků kompletně zničených a 198 částečně. I když řekneme částečně, stejně jsou neobyvatelné, protože hrozí zřícení zbylých částí stěn i střech.

Jak lze pomoci?

Prosíme o pomoc zasláním daru na účet Oblátského misijního díla:

**244 816 241/0300
VS 410**

Za jakoukoli pomoc
upřímně děkujeme!

Řešení situace

Víme, že existuje jedno trvalé řešení, a to je výstavba domků z pálených cihel, cementu a písku. Ačkoli 284 domků je velmi vysoké číslo, nevidíme jinou cestu. Společně s diecézí hledáme všechny organizace, které by nám mohly podat pomocnou ruku. Každého žádáme o takovou pomoc, jakou může poskytnout. Jedná se o zaplacení cihel, cementu, písku, oken a dveří, krovy a krytiny na domky.

Prosíme vás o pomoc s výstavbou aspoň 10 domků, což dává částku téměř 500 tisíc Kč. Budeme psát prosby o pomoc na všechny strany. Ještě jednou vám děkujeme za vaši lásku a starost o Pákistán!

Se srdečnými díky

P. Günther Ecklbauer, OMI
gunther@oblaci.cz

Requiem za monarchii

„Vždycky jsem chtěl mír a snažil jsem se o něj“ jsou slova posledního rakouského císaře a českého krále **Karla I.**, blahoslaveného Karla z domu Rakouského, která pronesl ke svému ministru financí Josefu Redlichovi 8. listopadu 1918.

Středoevropské soustátí, nazývané neprávem „žalář národů“ se rozpadalo. Monarchii postupně opouštěly jednotlivé korunní země, nejprve Čechy, ale posléze i Korutany, Tyroly, jejichž zemské sněmy se vyslovily jednoznačně pro vznik Rakouské republiky. Armáda byla rozptýlena, císař byl sám. Když o několik dnů později se do Schönbrunnu dostavil poslední rakouský ministerský předseda profesor trestního a mezinárodního práva na vídeňské univerzitě Heinrich Lammasch spolu s ministrem vnitra Edmundem von Gayerem, argumentovali nebezpečím, které císaři a jeho rodině hrozilo od „poštvaných dělnických oddílů“. *„Komu to pomůže, když zabijí Vás, císařovnu i děti a Vaši přívrženci budou muset zemřít“.*

Teprve potom císař podepsal. Nikoli abdikaci, ale vzdal se pouze účasti na vládě. Císařem a králem, i když neexistující monarchie tak de lege zůstal...

Mnohonárodnostní stát zničený nacionalismem

11. listopadu 1918 přestala habsburská monarchie existovat. Skončil život státního útvaru, který po staletí byl zárukou evropské rovnováhy, který po staletí byl hrází proti expanzi islámského Turecka do křesťanské Evropy. Jen málokdo si dnes tuto skutečnost uvědomuje. Vyhraňený nacionalismus, který dosud Evropa neznala, vyznávající ideu zemského vlastnictví bez rozdílu jazyka, zvítězil na

celé čáře jako důsledek napoleonských válek. Sám Napoleon byl korunován především „císařem Francouzů“ a nikoli Francie. Svatá říše římská národa německého, trvající po staletí jako soustátí suverénních států a státek, které spojovala posvátná osoba císaře, zanikla v roce 1806. Německo se pomalu, ale jistě během první poloviny 19. století začalo organizovat nikoli na zemském, ale nacionálním principu, aby se v roce 1870, po porážce Francie, sjednotilo pod hegemonií militaristického Pruska. V této atmosféře vybičovaného nacionalismu neměl mnohonárodnostní stát, stále ještě organizovaný na myšlence zemského vlastnictví, prakticky žádnou perspektivu.

Snad jen několik málo realisticky smýšlejících představitelů politického života si tuto skutečnost uvědomovalo, nacházející oporu v posledním opravdu velkém císaři a králi Františku Josefovi I. Byl si vědom destruktivních tendencí nacionalismu, který bytostně nesnášel. Celým svým životem se snažil být objektivním vládařem, tak jak byl vychován, toužil být vnímán jako skutečný otec „svých národů“. Často se mu dává za vinu mnohé, za co ve skutečnosti nemohl nebo co nebylo v jeho silách ovlivnit. Sem spadá otázka korunovace českým králem. Podle Pragmatické sankce se od doby Karla VI. stával českým králem panovník automaticky převzetím vlády a korunovace byla spíše už jenom historickým reliktem, vnějším projevem skutečnosti, divadlem pro lid. František Josef I. byl připraven vyhovět české žádosti. Současná podoba Španělského sálu nebo Rudolfovy galerie na Pražském hradě, které se tehdy

◀ Císařský pár Karel I. s chotí Žofií Bourbonskou-Parmskou

❖ Sociální demokrat Karel Renner, portrét z roku 1905; kancléřem rakouské republiky se stal až o 13 let později

upravovaly pro korunovaci, jsou toho důkazem. Císař jen těžko mohl jít proti doporučení vlády, proti odporu 3 miliónové německé menšiny v Čechách, odmítající korunovaci. Samozřejmě sem nelze řadit historickou šlechtu, která byla posledním nositelem myšlenky zemského vlastenectví. To ostatně vyjádřil lapidárně hrabě Lev Thun, když řekl: „*Já nejsem Čech, ani Němec. Ich bin ein Böhme*“. Ovšem v národnostně vypjaté Evropě nemělo zemské vlastenectví naději...

Za „rovnomocnost“ českého národa

Mezi významnými představiteli českého národa 2. poloviny 19. století a počátku století 20. vyniká profesor Albín Bráf (1851 – 1912). Znalec národního hospodářství a práva v celém jejich komplexu si byl vědom nezastupitelné duchovní a sociální role katolické církve, která jako státotvorná byla nedílnou součástí českého národního života prakticky od vzniku českého státu. Aktivní politik, poslanec Říšské rady, ministr vídeňské vlády měl přístup do nejvyšších kruhů jak české tak vídeňské společnosti. Bráf byl přesvědčený zemský vlastenec, pokračovatel tradic rodiny své manželky, tradic Františka Palackého a Františka Ladislava Riegra. Po celý svůj život se bil za jednu tezi – dovršením národního obrození musí být ekonomická „rovnomocnost“ českého

národa. V Rakousko-Uhersku zaostávala na přelomu 19. a 20. století česká společnost za německým finančním a průmyslovým kapitálem. A tato skutečnost, nikoli neústupnost vídeňských vlád, byla podle Bráfa hlavní a trvalou příčinou neúspěchu při jednáních o rovnoprávném postavení českého národa. Vycházel vždy z toho, že habsburské soustátí je nejenom historickou realitou, ale svým mnohonárodním charakterem také nejlepší platformou pro českou svébytnost. Proto se ostře vymezoval proti tendencím volajícím po jeho rozpadu na menší, národní celky. Předvídal, že dojde-li k tomu, stane se tak v důsledku velkého válečného konfliktu a monarchie zanikne v potocích krve. Za dva roky po jeho smrti mu historie dala za pravdu.

Středoevropská monarchie se rozpadala postupně. Ještě na začátku října 1918 žádal na vídeňském nádraží císař Karel pozdějšího prvního československého ministra vnitra Václava Klobáče, aby se vše v Praze odehrálo v klidu, mírovou cestou. A tak se také stalo. Když vyšlo 28. října 1918 ranní vydání Lidových novin bylo na titulní straně otištěno prohlášení o vzniku Československého státu a zveřejněn první zákon, tzv. reciproční norma, stanovící mj. že veškeré dosavadní zemské a říšské zákony zůstávají prozatím v platnosti. Na druhé stránce novin můžeme číst o jmenování Lammaschovy

vlády císařem Karlem a o rozhořčené reakci německých kruhů na Andrassyho nótu prezidentu Wilsonovi...

Československý stát vznikl jako stát mnohonárodnostní. Svým národnostním složením byl pozůstatkem bývalé mnohonárodní monarchie. Masarykem původně navrhovaný kantonální systém neprošel. Ani z nutnosti uměle vytvořený československý národ, díky nejrůznějším odstředivým tendencím, neměl dlouhého trvání. Po 20 letech, když před tím odešel ze světa její zakladatel, se Československá republika násilně rozpadla. Nenávistný nacionalismus opět zvítězil... Český národ se jako vždy semkl kolem toho jediného, co mu v takové chvíli zbývalo, kolem Svatováclavské tradice.

Císař Karel podepsal 11. listopadu 1918 listinu, kterou se vzdával vlády a rozdal na odchodnou svým ministrům řády, tituly a vyznamenání. Profesor Lammasch vzal Karlovu listinu a chvátil s ní do budovy kancléřství na Ballhausplatz, kde byl netrpělivě očekáván prvním kancléřem republikánského Rakouska Karlem Rennerem. Přebíraje dokument osvědčující zánik monarchie, prohodil Renner ke svému okolí: „*Tedy pánové, kdyby žil ještě starý císař, tak jsme si tohle netroufli...*“.

Jan Kotous)

❖ Papež Jan Pavel II. prohlásil 3. října 2004 rakouského císaře a posledního českého krále Karla I. za blahoslaveného

Pozdrav seniorům: Jsme s Vámi

Draží přátelé,

ráda bych Vás prostřednictvím těchto řádek pozdravila a ujistila Vás, že jsme stále s Vámi, a to i v těchto dnech, kdy nám není dopřáno vídat se osobně.

1. Společná modlitba

Především jsme s Vámi spojeni skrze modlitbu. Naši biskupové nás vyzývají, abychom se pravidelně modlili růženec za ukončení šíření nemoci Covid-19. Ano, jistě se i Vy modlíte na tento úmysl, a to je moc dobře. Mnozí z nás se sjednávají v modlitbě každý den ve 20 hodin. Samozřejmě je možné prosit za tento úmysl i kdykoliv během dne. Srdečný dík, že se k těmto modlitbám připojujete nebo připojíte.

2. Slova pro potěchu duše

Kromě modlitby se s Vámi chceme pravidelně spojit také jinými cestami. Konkrétně obnovujeme zveřejňování a zasílání slov pro potěchu duše – najdete je na webu pro aktivní třetí věk www.simeon.cz a rádi Vám je budeme zasílat na e-mail nebo prostřednictvím SMS. Tato slova povzbuzení může psát i kdokoliv z Vás. V případě zájmu o jejich odběr nebo spolupráci (třeba i jednorázovou) se nám neváhejte ozvat (kontakty jsou uvedeny na závěr článku).

3. Videá pro povzbuzení

Nabízíme i další způsob, jakým s Vámi můžeme být ve spojení, a sice videa se slovy povzbuzení. Všem Vám, na které máme e-mailový kontakt, budeme zasílat odkazy na videa od kněží a dalších přátel, která si pak budete moci pustit na počítači, notebooku či v chytrém telefonu. Samozřejmě můžete i Vy natočit video a vzkaz povzbuzení pro své vrstevníky a nejen je. Kontakty, na kterých si můžete zaregistrovat Váš e-mail nebo nás oslovit ohledně spolupráce naleznete na konci článku.

4. On-line besedy

Čtvrtou nabídkou jsou besedy, kterých se budete moci zúčastnit on-line. Na Váš e-mail Vám budeme zasílat informace, kdy se beseda uskuteční, jaké je její téma a jak se k ní připojíte.

Nemáte-li u nás ještě zaregistrovaný Váš e-mail, dejte nám o to vědět a my Vás rádi zařadíme do naší databáze (kontakty naleznete na závěr článku).

5. Rozhovor

Pokud by si chtěl někdo z Vás třeba jen popovídat přes telefon, i v tomto případě jsme Vám k dispozici.

Vězte, že hned, jak to bude možné, rádi se s Vámi opět setkáme! Buďte zdraví!

Veronika Čepelková, vedoucí Diecézního centra pro seniory, e-mail: dc@bihk.cz
tel.: 737 215 328 nebo 734 435 360

NOVINKA!

ANGLICKÁ KONVERZACE PRO SENIORY

PŘES TELEFON ČI SKYPE ZA DOTOVANOU CENU A S 1. LEKČÍ ZCELA ZDARMA!

- CHTĚLI BYSTE SI PROCVIČIT MLUVENOU ANGLIČTINU?
- HLEDÁTE ZKUŠENÉHO LEKTORA?
- CHCETE SI LEKCI NEZÁVAZNĚ A ZDARMA VYZKOUŠET?
- UPŘEDNOSTŇUJETE DOSTUPNÉ CENY PRO DALŠÍ LEKCE?

Nabízíme vám konverzační lekce angličtiny přes telefon nebo Skype s první lekcí zcela zdarma a následnými lekcemi za dotovanou cenu 60,- Kč/jedna lekce (1 lekce = 30 minut, lektor se věnuje pouze jednomu studentovi)!

Nabídka je určena pokročilým studentům.

V PŘÍPADĚ ZÁJMU SE NÁM NEVÁHEJTE OZVAT!

DIECÉZNÍ CENTRUM PRO SENIORY HRADEC KRÁLOVÉ

TEL.: 737 215 328, 734 435 360

E-MAIL: DCS@BIHK.CZ, WEB: WWW.SIMEON.CZ

Zvony se do Stěžer vrátily po sedmdesáti pěti letech

Proč vznikl Kruh přátel umění evangelisty sv. Marka

Je tomu už deset let. Muzeum východních Čech v Hradci Králové pořádalo výstavu, prezentující jeho kampanologickou sbírku. Unikátní soubor obsahuje přes jedenáct set předmětů, dokumentujících regionální zvonařství od 15. do počátku 20. století. Tam jsme se seznámili. Oldřich Miška, který byl v té době předsedou Kruhu přátel umění evangelisty sv. Marka ve Stěžerách, mezi exponáty objevil sádrový odlitek zvonu z tamního kostela sv. Marka z roku 1723. A právě tam, během našeho rozhovoru, pojal myšlenku na zhotovení výzdoby jejich zvažovaného nového zvonu podle této repliky. Měl už v té době dobrou zkušenost s restaurováním varhan. Ale po pořádku.

Kostel sv. Marka ve Stěžerách

Podle lidové tradice stávala na jeho místě dřevěná kaple. Gotický kostel sv. Marka je připomínán roku 1350. Zchátralý, několikrát renovovaný kostel i se sousedící zvonici byl zbořen roku 1830 (některé prameny uvádějí rok 1826, kdy měla spadnout jeho klenba). Veškeré zařízení bylo uschováno pro nový svatostánek, který nechal svým nákladem vystavět Arnošt, hrabě Harrach. Stavitel Jan Havlina dokončil kostel v empírovém slohu v roce 1832.

Obraz sv. Marka na hlavním oltáři zakoupila na výstavě v Mnichově roku 1845 hraběnka Anna z Harrachů, rozená Lobkovicová. Vedle oltáře stojí sochy sv. Václava a sv. Ludmily. Proti kazatelně je postaven nádherně řezaný kříž od Josefa Hudce z 18. století. Zajímavostí je tepaná, stříbrná věčná lampa a mozaikový Boží hrob. V roce 1981–1982 prošel kostel generální opravou.

Kruh přátel umění evangelisty sv. Marka

U jeho zrodu stáli Oldřich Miška s Magdalenou Tůmovou. Rod přední české flétnistky a hudební pedagožky ze Stěžer pochází. „O prázdninách v roce 2000 mě navštívily tři dámy s tím, že přijely z Prahy, vědí, že mám klíče od kostela a že by ho chtěly navštívit,“ vzpomínal při našem setkání Oldřich Miška. Byla to paní Blanka Tůmová s dcerou Magdalenou Bílkovou Tůmovou a vnučkou Janou. Paní Blanka Tůmová se ve Stěžerách narodila jako dcera majitele místní cihelny, Josefa Emila Šulce (1879–1955). Když po roce 1948 komunisté připravili rodinu o majetek, odstěhovala se do Prahy.

„Vydali jsme se společně do kostela a vystoupili na kůr. Paní Tůmová začala hrát na varhany a zpívat. Magdalena s dcerou Janou se přidaly hrou na příčné flétny. Svěřil jsem se jim s mým dlouholetým přáním uspořádat v kostele hudební vystoupení. Dámy souhlasily. Založili jsme spolek s názvem Kruh přátel umění evangelisty sv. Marka (dále jen KPU), jehož členy se stali i někteří místní farníci. Stal jsem se předsedou a paní Magdalena Bílková Tůmová místopředsdkyní,“ pokračoval pan Miška.

Cílem spolku bylo pečovat o duchovní, historický a umělecký odkaz minulosti českého národa v rámci královéhradecké farnosti Pražské Předměstí. Prvním počinem byl Svatováclavský koncert, který se konal v neděli 24. září 2000. „Po koncertu jsme měli malé pohoštění. Manželka upekla sekanou a štrúdl, a v komorní atmosféře se zrodila myšlenka na opravu varhan, inspirovaná profesorem

Václavem Uhlířem, který na našem prvním koncertu hrál. Stěžerské varhany ohodnotil jako cenný nástroj, který by si zasloužil opravu. A vznikla i tradice konání Svatováclavských koncertů,“ uzavřel Oldřich Miška.

Pro zajímavost – za 20 let existence se KPU podařilo v kostele sv. Marka uspořádat nejen 20 benefičních Svatováclavských koncertů, ale i několik koncertů poutních. Magdalena Bílková Tůmová, která se svým flétnovým souborem Syrixx často při koncertech účinkovala, a po léta tvořila jejich dramaturgii, má veliký podíl na všem, co se spolku podařilo realizovat. Navíc darovala pro stěžerský kostel křišťálový lustr, který je instalován na kůru, nad varhanním stolem.

Generální oprava varhan

Varhany zhotovil v roce 1833 Johann Franz Gottwald ze Lhoty u Semil. Jejich první opravy se v roce 1883 ujal Adolf Hanisch. V roce 1994 se do jejich rekonstrukce pustil Karel Synek. Opravil pozitiv a rozebral píšťaly. V plánu měl opravu celých varhan. Po jeho smrti odhadl profesor Uhlíř náklady na pokračování práce na 190 tisíc, později se už částka dostala k půl miliónu korun. Kulturní památkou byla budova kostela, varhany nikoliv. „Měl jsem vážné obavy a památkářům jsem řekl, že až se v budoucnu kulturní památkou stanou, tak cena jejich opravy půjde do milionů, neboť červotoč způsobí takové škody, že píšťaly se zametou na lopatku“, ujímá se znovu slova Oldřich Miška. „Naštěstí jsme byli historicky první, kdo obdržel na opravu varhan příspěvek z dotačního programu Královéhradeckého kraje.“

Svěcení zvonu sv. Ludmila

Odlévání zvonů

Další potřebné finance přineslo dobrovolné vstupné ze Svatováclavských koncertů a finanční dar obce Stěžery. Vznik krajského dotačního programu Obnova historických varhan inicioval tehdejší biskup Dominik Duka. „*Zmiňuji to proto, že znovuinstalování opravených varhan předcházela výmalba kostela, ke které nás inspiroval a svým způsobem zavázal právě kardinál Duka.*“ Když se v roce 2006 zúčastnil oslav 777 výročí první písemné zmínky o Stěžerách, rozhlédl se po mši po našem kostele a lakonicky poznamenal „*tady to nevidělo štětku a vápno hodně dlouho*“. To byla výzva, kterou nešlo přesehnout.

„*Řekl jsem si, kdy jindy než teď, když varhany jsou vystěhované. Doma mě v té době neznali, ale když jsem dal do místního rozhlasu výzvu, aby nám občané přišli pomoci s úklidem po malování, přišlo 10 žen, některé jsem v kostele často nevidal. Kostel jsme vymalovali v roce 2007, to už byly Svatováclavské koncerty pořádané KPU zavedenou tradicí,*“ vzpomínal Oldřich Miška. Na VIII. Svatováclavském koncertě zazněly pod rukama Václava Uhlíře, který jako diecézní organolog na opravu dohlížel, nově opravené varhany poprvé.

Vzpomínka profesora Václava Uhlíře

Dvoumanuálový mechanický nástroj postavil pro kostel sv. Marka ve Stěžerách v roce 1833 Jan František Gottwald ze

Lhoty u Semil. Nástroj má dva manuály a celkem 17 rejstříků. Je rozdělen do dvou částí – v hlavní skříni je umístěn hlavní stroj a pedál, pozitiv s vestavěným hracím stolem je umístěn v zábradlí kůru. Jedná se o jeden z mála dochovaných nástrojů varhanáře Gottwalda.

Varhany byly koncem 80. let 20. století ve velmi špatném stavu a v roce 1994 je začal restaurovat královéhradecký varhanář Karel Synek. Bohužel, stačil opravit jen II. manuál a hrací stůl. Restauroval červotočem napadené dřevěné píšťaly, zhotovil nové klaviatury a celý II. manuál překrásně naintonoval. Když jsem práci přebíral, netušil jsem, že už jej nikdy neuvidím. Za dva dny po této dílčí kolaudaci Karel Synek tragicky zahynul ve věku 34 let.

Díky neúnavné snaze Oldřicha Mišky, který dokázal získat dotaci z Krajského úřadu, dokončil v roce 2007 celkovou opravu Ivan Červenka z Jakubovic. Povrchovou úpravu zhotovil Kamil Mareš z Horní Čermné. Po zvukové stránce je to jeden z nejzajímavějších nástrojů v širokém okolí.

Do Stěžer se vrátily zvony

Ve věži kostela sv. Marka původně visela čtveřice zvonů: první s reliéfy Krista na kříži, sv. Jana Nepomuckého, sv. Marka a sv. Václava byl vysoký 82 cm. V průměru

měl 94 cm a vážil 500 kg (z roku 1723 od Ignáce Dracka z Hradce Králové, na srdci měl rok 1812, některé prameny uvádějí jako dobu jeho vzniku až rok 1793). Druhý od královéhradeckého zvonaře Antonína Schneidera z roku 1813 (tehdy byl pouze přelit) byl vysoký 60 cm. V průměru měl 77 cm, vážil 252 kg a nesl text: „*Goss mich Anton Schneider in Königgrätz 1813*“. Třetí zvon z roku 1409 byl vysoký 38 cm. V průměru měl 42 cm, vážil 53 kg a byl opatřen textem: „*Anno domini mccccix est fusa*“. Čtvrtý byl tzv. umíráček. V nepřístupném sanktusníku visel novější zvon a vedle něho starý dřevý zvon, který nebyl používán. Poté však přišla 1. světová válka a období rekvizic. 29. srpna 1916 byly zrekvírovány 2 zvony, z nichž jeden byl onen z roku 1723. V dubnu 1918 byly odebrány další 2 zvony. Ve věži zůstal pouze zvon z roku 1409, neboť úřední nařízení nedovolovalo odvézt historicky cenné zvony. Po válce byly z tzv. záduší zakoupeny zvony nové, jeden v roce 1922, druhý v roce 1928. Záhy je ale čekal stejný osud jako jejich předchůdce. V březnu 1942 byly zrekvírovány. Zůstal opět jen historický zvon z 15. století, který byl po roce 1989 zrestaurován Pavlem Kováčem.

A to jsme u oné v úvodu zmíněné kampanologické výstavy sádrových odlitků historických zvonů v Muzeu východních Čech. Tam Oldřicha Mišku napadlo, že pokud by se pořizoval pro stěžerský kostel nový zvon, mohl by nést výzdobu

zvonu z roku 1723, nad jehož replikou jsme se poznali. KPU zahájil v rámci koncertů sbírku na zvony nové. Finančně podpořit vrácení zvonů do Stěžer se rozhodlo i zastupitelstvo obce a řada dobrodinců. Myšlenka znovu osadit věž kostela ztracenými zvony se ve Stěžerách zrodila už brzy po listopadu 1989.

„Ve věži kostela sv. Marka ve Stěžerách jsou dvě stolice, určené k zavěšení zvonů. Od počátku našich snah mně bylo jasné, že by to chtělo zvony dva. Když byl v roce 2015 žehnán nový zvon v kostele sv. Anny v hradeckých Kuklenách, sešel jsem se tam se zvonařem Michalem Votrubou. Seznámil jsem ho s naším záměrem a ubezpečil, že finančně je všechno zajištěno. Ještě téhož dne přijel do Stěžer, prohlédl si zvonici ve věži, nastínil parametry, které by oba nové zvony měly mít, a též navrhl úpravu zvonové stolice. Také jsme se domluvili, že větší zvon ponese výzdobu zvonu z roku 1723 (tu se podařilo sejmout ze sádrové repliky díky vstřícnosti pracovníků královéhradeckého muzea). Menší zvon, že bude mít výzdobu zcela novou, protože podobu zvonů pořízených v meziválečném období neznáme,“ vzpomínal Oldřich Miška.

První zvon byl v Myslkovicích za účasti zástupců KPU ulit 13. srpna 2016.

Do Stěžer byl přivezen koncem srpna a 25. září 2016, při slavnostní svatováclavské bohoslužbě, ho požehnal kanovník P. Zdeněk Novák, duchovní správce farnosti. Pod čepcem zvonu, mezi ornamenty, je nápis: „Daroval spolek Kruh přátel umění evangelisty svatého Marka“. Na těle zvonu jsou reliéfy sv. Václav, Kristus na kříži, sv. Marek a sv. Jan Nepomucký. Na věnci je uvedeno, komu je zvon zasvěcen, tedy „Svatý Václav“, dále nápisy „Stěžery L.P. 2016“ a „Ulil Michal Votruba v Myslkovicích – dle původní výzdoby zvonu z roku 1723“. Spodní průměr zvonu je 79,5 cm, hmotnost 343 kg, má nárazový tón zvýšené c2.

„Proč sv. Václav? Nese stejné jméno jako zvon, který byl zhotoven v roce 1928 a zrekvírován ve druhé světové válce. Český kníže a světec je hlavním národním patronem, ale byl také patronem našich Svatováclavských koncertů,“ dodává na vysvětlenou Oldřich Miška.

Zvon Ludmila byl, opět za účasti zástupců KPU a také obce, ulit 1. dubna 2017, do Stěžer přivezen 27. dubna a 30. dubna 2017, při poutní bohoslužbě, požehnan. Stejně jako v předchozím případě kanovníkem Zdeňkem Novákem. Pod čepcem zvonu, mezi ornamenty, je nápis „Darovala obec Stěžery s přispěním spolku

Kruhu přátel umění evangelisty sv. Marka“. Na těle zvonu jsou reliéfy sv. Ludmila s vnukem Václavem, znak obce a nápis „Stěžery L. P. 2017“. Na věnci zvonu je uvedeno, komu je zvon zasvěcen, tedy „Svatá Ludmila“ a nápis „Ulil Michal Votruba v Myslkovicích u Soběslavi“. Spodní průměr zvonu je 67 cm, hmotnost 182,5 kg, má nárazový tón es2.

Mladý zvonař byla dobrá volba

Zvonařství je pravděpodobně nejnáročnější řemeslo středověku, které se v téměř nezměněné technologické podobě dochovalo dodnes. Svě o to ví Michal Votruba z Myslkovic u Soběslavi, tvůrce stěžerských zvonů. „Tři měsíce děláte formu, tři minuty to do ní lijete a tři dny čekáte, jak to dopadne. Navíc je to obor, kde se učíte celý život, a stejně nikdy nebudete vědět všechno,“ přiznává.

Chodil s tátou do věží, zvony ho fascinovaly. Bylo mu třináct, když se byli podívat v německém Pasově ve velké zvonařské dílně Perner. Napadlo ho, že to zkusí taky. Postavili s tátou na zahradě první formu, pak zkoušeli vyrobit olověné i hliníkové zvony. Následovalo studium uměleckého odlévání kovů na Střední slévárenské škole v Brně, hutnictví na VŠ v Ostravě,

Zvon Svatý Václav

Mistr zvonař Michal Votruba

restaurování kovů na Vyšší odborné škole v Písku.

„Nejprve se jedu podívat na místo, kde bude zvon zavěšený. Všechno si přeměřím, aby se tam vešel v kyvu. Podle toho se určuje jeho velikost. Potom ho navrhuji a začínám dělat formu. Dále se na model lepí reliéfy a písmo. Dává se na něj domicil, ozdoby či reliéfy svatých, k jaké příležitosti se dělá. Mělo by to odkazovat i na dobu, ve které se lil. Bude tu 300 a více let. Pak se zvon odlije. Tu unikátní podívanou stojí za to prožít. Po několika dnech přichází napínavá chvíle, kdy se zvon vykope ze země a poprvé se ukáže v plné kráse. Pak následuje křest, což bývá úžasná událost. Opravdu svátek! To mám nejradši. Když si zvon objednají obce nebo třeba hasiči, spolky, farnosti, kde si na to lidi třeba

i delší dobu sbírají peníze. Musím říct, že jsem při křtu viděl i dospělé chlapy brečet, když slyšeli, poprvé od války, znovu svůj zvon,“ líčí Michal Votruba.

Zvony jsou po 75 letech na svém místě

Zavěšení nových zvonů se ve Stěžerách, za hojně účasti místních i hostů, uskutečnilo 15. července 2017. Hodiny na věži byly zastaveny v 7:04 hodin. Práce na zavěšení zvonů byly zahájeny v 8:30 hodin. Vyzdvížení zvonů na věž skončilo v 9:45 hodin. Ludmila se ozvala v 10:50 a Václav v 11:20 hodin. Místo tradičního zvoničky zvony pohání lineární motory a čas zvonění je předem naprogramován a automaticky řízen prostřednictvím satelitu. Rozeznávají se každý den ve 12 hodin

a v 18 hodin. V neděli ještě v 16 hodin 45 minut, kdy svolávají věřící na mši svatou.

V letošním roce Kruh přátel umění evangelisty sv. Marka ve Stěžerách svoji bohuľibou činnost po dvaceti letech oficiálně ukončil. Za to, že se podařilo zorganizovat 20 Svatováclavských koncertů, opravit varhany, vymalovat kostel a vrátit zvony do věže kostela, patří podle Oldřicha Mišky poděkování účastníkům koncertů, obci Stěžery, i všem, kteří přispěli finančními dary. V neposlední řadě ale také duchovním správcům, kteří během té doby stěžerský kostel spravovali a činnost spolku podporovali. Děkanovi Františku Hladkému, P. Petru Boháčovi a kanovníkovi Zdeňku Novákovi.

Eva Zálešáková)

Apoštolský list k 1600. výročí úmrtí sv. Jeronýma

Za „velkého učitele a otce církve, který položil bibli do středu svého života“ označil papež František v apoštolském listě svatého Jeronýma, jehož výročí smrti jsme si nedávno připomněli.

Svatý Jeroným církvi zanechal „oddanost Písmu svatému, živoucí a citlivou lásku k psanému Božímu slovu,“ říká Svätý otec v tomto novém apoštolském listě, který vychází k příležitosti 1600 let od smrti svatého Jeronýma.

„Jeronýmova hluboká znalost Písma, zápal pro šíření jeho poselství, dovednost texty vykládat, jeho horlivá, někdy až prudká obrana křesťanské pravdy, jeho asketismus a drsná poustevnická disciplína, schopnost štědrého a citlivého duchovního vedení,“ píše papež v listě Scripturae Sacrae affectus („Oddanost Písmu svatému“), *„všechno to ho, šestnáct století po jeho smrti, činí osobností s přetrvávajícím významem pro nás, křesťany století jednadvacátého.“*

Papež František v listě dále píše, že se Jeroným zasvětil zcela „Kristu a Jeho

slovu“ a svou nepřetržitou prací se snažil zpřístupnit slovo Boží ostatním. Zdůraznil především dvě dimenze světcova života: jeho „absolutní a horlivé zasvěcení se Bohu“ a „závazek pečlivého studia, směřovaného čistě k hlubšímu porozumění Kristova tajemství.“

Jeronýmovo studium Písma bylo hluboce zakořeněno v poslušnosti, jak k samotnému Bohu, tak „k těm, kdo v církvi představují živou tradici, která zjevené poselství interpretuje.“ Papež František však zdůrazňuje: „Poslušnost ve víře nicméně neznamená prosté pasivní přijímání něčeho již známého; naopak, vyžaduje osobní úsilí porozumět tomu, co bylo řečeno.“

Dále Svätý otec připomenul význam Jeronýmova překladu Písma do latiny, který pomohl formovat západní kulturu. Důležitost překladu vykládá také jako způsob „pohostinnosti“: překladatel je „stavitelem mostů“, tedy tím, kdo pomáhá lidem různých jazyků a kultur mezi sebou nejen komunikovat, ale také si navzájem porozumět.

Na závěr dopisu Svätý otec všechny vyzývá k následování příkladu svatého Jeronýma v jeho lásce k Písmu svatému a oddanosti studiu. „Především bych chtěl vyzvat mladé“, píše: „Začněte objevovat své dědictví. Křesťanství z vás dělá dědice nepřekonatelného kulturního dědictví, které musíte vzít do svého vlastnictví. Buďte zapálení pro historii, která je historií vaší. Upřete svůj zrak na mladého Jeronýma, který, podobně jako obchodník v Ježíšově podobě, prodal všechno, co měl, aby mohl koupit tu nejdrahocennější perlu.“

zdroj: TS ČBK)

Dušíčkový čas...

Hřbitovní velkoměsto

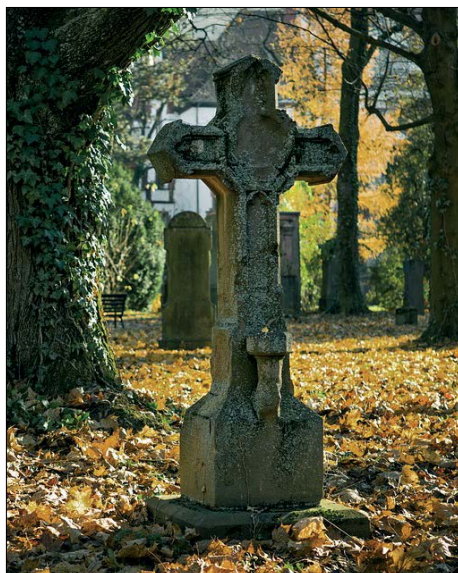
Znám pár lidí, kteří milují tento poněkud melancholický čas s opadáváním listů, ranními mlhami a plískanicemi.

Přiznám se, že já k nim rozhodně nepatřím, i když - mám nádherné vzpomínky například na náhodný hřbitov, který je trošičku v kopci a je velmi rozlehlý. Takže když jste tam v tuto dobu v podvečer a díváte se na ty stovky rozsvícených světýlek – vypadá to jako z letadla, které přistává nad nějakým nočním velkoměstem...

Ostatné hřbitov je takové velkoměsto pro ty, kteří už VĚDÍ.... Naši zesnulí vědí a chápou mnohem více, než všichni filosofové, učitelé a doktoři teologických věd, víc než všichni žijící světci i my hříšníci. Mají možnost přímého patření na Boha. Co je víc?

Co je lepší?

„Život, to je pro mne Kristus, a smrt je pro mne zisk. Mám-li žít v tomto těle, získám tím možnost další práce. Nevím tedy, co bych vyvolil, táhne mne to na obě strany: Toužím odejít a být s Kristem, což je jistě mnohem lepší; ale zůstat v tomto těle je zase potřebnější pro vás.“ (Flp 1,21-24).

Svatý Pavel prožíval zvláštní dilema. Smrti se nebál, protože v ní viděl završení života a definitivní setkání s Kristem. Zároveň chtěl v tomto životě zůstat proto, aby mohl pomáhat dalším lidem na cestě k Bohu. Je zajímavé, že i buddhismus zná tzv. bódhisattvy, muže, kteří se těsně před cílem rozhodnou nedospět do stavu blaženosti – nirvány, ale ještě na dlouhý čas zasvětit svůj život pomoci ostatním k dosažení osvětlení.

Kdy a jak?

Myšlenka na smrt nás asi znepokojuje, bojíme se možná ani ne tak smrti, jako dlouhého a bolestného umírání, abychom nebyli na obtíž svým blízkým, a pak také – obstojíme před Božím soudem? Ohledně času a způsobu naší smrti – nechme to na Dárci života. Ten, který nás postavil do tohoto světa, nás jednou povolá opět k sobě. On nás zná lépe, než my sami sebe, a ví nejlépe, co je pro nás nejlepší. To nás učí skutečné víře v něho.

Inspirace od Sv.Terezie

Ovšem – nikdo na to nemáme – abychom obstáli před Pánem. Terezie z Lisieux byla svatá, a přece když umírala v mládí na nemoc chudých, tuberkulózu, procházela velmi tvrdými zkouškami víry. Vzala to za ten nejlepší konec. Rozhodla se, že nebude spoléhat ani na své zásluhy, ani dobré skutky, ale odevzdá se naplno Božímu milosrdenství. Když prožívala krizi víry, o to více se otevřela lásce. Ostatně láska je Bůh a láska nikdy nepřestává.

Tato dušíčková doba je časem klidu, obdobím přemítání o omezenosti tohoto světa a jeho hodnot a je šancí, jak modlitbou pomáhat zesnulým k plnému a trvalému setkání s Ježíšem. Jak jednou budeme vděční, až se další budou modlit za nás.

P. Jan Linhart)

(Knižní tipy

Nakladatelství Paulínky

Jungmannovo nám. 18
110 00 Praha 1
tel. 224 818 757
objednavky@paulinky.cz
www.paulinky.cz

Grzegorz Ryś

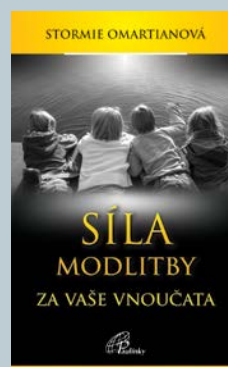
Rozjímavý růženec

Lodžský arcibiskup nás provede modlitbou růžence rozjímavým způsobem. Jeho rozjímání nad jednotlivými desátkami růžence jsou velmi neotřelá; člověk se až diví, jak Boží slovo ve světle Ducha promlouvá k srdci. *Brožovaná, 96 str., 129 Kč*

Stormie Omartianová

Síla modlitby za vaše vnoučata

Vnoučata jsou darem, který vám dává Bůh. A vaše modlitby jsou zase darem, který dáváte vy jim, aby ovlivnil celý jejich život – dokonce i tehdy, kdy už tu nebudete, abyste jeho dobré plody viděli na vlastní oči. *Brožovaná, 215 str., 235 Kč*

Varhany v naší diecézi (10)

Kostel Nanebevzetí Panny Marie ve Skutči a poutní chrám Panny Marie Pomocnice na Chlumku

Další putování za varhanami v královéhradecké diecézi nás nejprve zavedlo do Skutče, do děkanského kostela Nanebevzetí Panny Marie. První písemná zmínka o něm je z roku 1350, původně gotická stavba byla po požáru renesančně upravena. Hlavnímu oltáři vévodí kopie obrazu Petra Brandla Nanebevzetí Panny Marie, jednoho z vrcholných děl mistra českého baroka. Po stranách stojí plastiky svatých z 18. století. Při pohledu na kůr vidíme dvě slohově odlišné varhanní skříně. Jak k tomu došlo?

„Je to skutečně poněkud neobvyklé řešení. Většinou se při přestavbě varhan buď použila původní varhanní skříň nebo se postavil nástroj nový, včetně varhanní skříně. Zde se varhanář v roce 1931 rozhodl pro toto zajímavé řešení. Ale pojďme od začátku,“ ujmá se slova můj průvodce, varhanní virtuóz a organolog, profesor Václav Uhlíř.

Původní nástroj, jehož nádherně zdobenou varhanní skříň vidíme vestavěnou v zábradlí kůru, postavil Václav Pantoček z Dačic v roce 1721. V pamětní knize farnosti se o tom dochoval tento zápis: *„Obětavostí pana děkana byl chrám Páně příslušnými oltáři opatřen. Avšak k oslavení služeb Božích scházely ještě libozvučné varhany, podporující nábožný zpěv službám božím přítomných. Tam ještě na kruchtě smutným okem hledíval dobročinný pan děkan Matheides, a proto, vida, že záduší chudé jest a milostivý patron Šťastný z Valdštýna takovou obět přinést nemůže neb nechce, otevřel opět štědrou svou ruku a chrám Páně zvuknými varhanami na svůj náklad v roce nám nepovědomém obdaril.“*

Je zajímavé, že zakázku tehdy získal varhanář z Dačic, které leží až u samých hranic s Rakouskem. Při tom v nedaleké

Chrudimi působil v té době varhanář Jan Jiří Herman, který se proslavil stavbou varhan v sousední Luži (1714). Ale proč, to už se asi nedozvíme. Z písemných materiálů se dočteme pouze to, že smlouva byla sepsána v roce 1717 a v roce 1721 byla zaplácena poslední splátka. Nástroj měl 2 manuály, 18 rejstříků a byl vestavěn ve dvou patrech do zábradlí kůru. V horním patře byl umístěn hlavní stroj, pod ním pozitiv a pedál stál za zády varhaníka.

?? Z té staré barokní skříně ještě něco slouží?

Částečně ano. V roce 1931 byl do Skutče povolán rychnovský varhanář Václav Poláček a celý varhanní stroj kromě zmíněné skříně odstranil. Za barokní varhanní skříň postavil nový nástroj s pneumatickou trakturou, přičemž hrací stůl vestavěl na stejné místo, kde stál původní hrací stůl – v zadní části postamentu varhan. A do barokní varhanní skříně vestavěl

(Skuteč, nový hrací stůl s dotykovým displejem

Václav Poláček ještě vedlejší (druhý) manuál, který se mu do nové varhanní skříně již nevešel. Trvanlivost pneumatických varhan však nebyla zdaleka tak dlouhá, jako tomu bylo u těch předchozích. Už po 40 letech provozu byl nástroj velmi nespolehlivý.

Po roce 1995 se díky tehdejšímu starostovi a zároveň varhaníkovi Pavlu Novotnému podařilo prosadit a finančně zabezpečit další přestavbu. Ze zvažovaných variant byla zvolena přestavba na elektropneumatický systém ovládání a práce byla zadána olomouckému varhanáři Ivo Roháčovi. Tento varhanář zde aplikoval vlastní patentovaný systém bezkontaktního elektronického ovládání. Systém umožňuje i řadu pozoruhodných přídatných zařízení. Varhanář podobným způsobem přestavěl již několik významných nástrojů. Za všechny jmenujme například varhany na Svatém Hostýně, na Velehradě, v Klokotech u Tábora, Jičíně a mnoho dalších. O kvalitě jeho práce svědčí i to, že v tomto roce byl Ivo Roháč přizván ke spolupráci na přestavbě našich největších varhan – v Olomouci u sv. Mořice, kterou by měl realizovat se slovinským varhanářem Antonem Škrablem.

?? Na hracím stole vidím zabudovanou obrazovku. K čemu to slouží?

To je dotykový displej, na kterém varhaník ovládá a programuje různá pomocná zařízení, jako jsou například paměťové kombinace, crescendo, amplitudu tremola nebo ukládání hry na záznamník, případně paměťovou kartu. V devadesátých letech 20. století jsme takový displej mohli vidět maximálně v kokpitu letadel, a proto můžeme mluvit o jakémsi prvenství, které ve Skutči máme.

Těch vymožeností, které tento systém ovládání varhan umožňuje, je skutečně nepřeberné množství. Některé jsou možná až úsměvné, ale některé rozhodně stojí za pozornost. Například po zapnutí motoru se na displeji varhaníkovi ukáže čas, vlhkost, teplota vzduchu a aktuální výška ladění. To je rozhodně užitečné. Jsou zde ale i další praktické funkce, například záznamník hry. Varhaník si může svou hru natočit a pak si ji dole v kostele poslechnout, případně toto zařízení využít k pedagogickým účelům. Výška ladění nástroje se dá také transponovat (posouvat o několik půltónů směrem nahoru nebo dolů), což ocení zejména někteří sóloví zpěváci, ale i lid. Některé duchovní písně jsou totiž pro dnešního, ve zpěvu necvičeného člověka, položeny příliš vysoko a je pohodlnější (zejména ráno) píseň zpívat o nějaký ten půltón níž.

To však zdaleka není všechno. Máme tu také zařízení, které se dnes již běžně používá u keyboardů nebo digitálních varhan. Je to tak zvaný automatický pedál, díky kterému si může varhaník dát pedálové rejstříky do manuálu a nemusí nohy používat. K nejspodnějšímu tónu v levé ruce se automaticky přibere pedálový rejstřík. To je výhoda pro varhaníka, který neumí moc hrát nohama. Podobným způsobem zde funguje i funkce autosólo, což zase automaticky přibírá v diskantu barvu z vedlejšího manuálu. Pokud tedy zapnu současně obě funkce (autopedál a autosólo), mohu hrát na jednom manuálu bez nohou a zní mi pedál i barevně kontrastní melodie v diskantu.

77 Jak vidíte v souvislosti s tímto nástrojem další vývoj ve varhanářství?

Již delší dobu se ve varhanářství polarizuje několik různých směrů. Jeden zastává až ortodoxní názor, že jedinečností je tradiční, čistě mechanický systém ovládání s historickým (nerovnoměrným) způsobem ladění, klínovým měchem, případně vynechaným půltónem Cis je to pravé „stylové“. Další preferuje využívání všech dostupných technologických inovací a počítačových systémů. Dokonce se objevují i zvukově zajímavé kombinace klasických píšťalových varhan s digitálně

Varhany v kostele Nanebevzetí Panny Marie ve Skutči

zpracovanými rejstříky. Někdo má nejraději univerzální, a hlavně spolehlivý nástroj, jiný zase touží po replice francouzského symfonického zvuku atd.

Myslím, že všechny názorové proudy mají své opodstatnění a teprve čas ukáže, co bylo pouze módním výstřelkem. Určitě modernizaci se ale v budoucnu nevyhneme. Těžko si umím představit, že bychom čerpali vzduch pouze mechanicky a hráli při svíčkách. Snad jedinečností, kdyby nastal blackout. Prostě některé technické vymoženosti a ohled na potřeby současné liturgie nebo koncertní využití musíme respektovat.

Necelých 10 km je to ze Skutče do Luže. Dvouvěžový kostel Panny Marie

Pomocnice křesťanů na čedičovém návrší Chlumek je jedním z nejvýznamnějších poutních míst východních Čech a nepřehlédnutelnou dominantou města. Monumentální chrám zbudoval v letech 1690–95 podle plánů P. I. Bayera ve stylu raného baroka italský v Čechách působící architekt G. B. Alliprandi. Iniciátorkou stavby byla hraběnka Marie Maxmiliána Eva Terezie Hiserlová, která odkázala kostel jezuitům. Do Luže je přivedla ještě před jeho výstavbou. Znovuotevřen byl po náročné rekonstrukci v prosinci 2010, kdy byla z tzv. norských fondů v projektu „Obnova interiéru poutního chrámu Panny Marie na Chlumku v Luži“ dokončena první část obnovy interiéru. Zahrmnovala výmalbu kostela v původních barvách, celkovou rekonstrukci hlavního

Luže, klaviatury s lomenými oktávami

Luže, pedálnice s lomenými oktávami

oltáře a, což nás v tuto chvíli především zajímá, varhan.

77 Ještě dnes tady voní dřevo, obracím se na svého průvodce, profesora Václava Uhlíře.

Máte pravdu, varhaník je zde přímo obklopen dřevěnými částmi. Kromě dřevěné podlahy má před sebou mohutnou varhanní skříň, v rozích u zdi hradbu dřevěných pedálových píšťal a nad hlavou dřevěnou konstrukci se vzduchovou soustavou.

O stavbě varhan se v Okresním archivu v Litomyšli dochovala smlouva, kde se můžeme dočíst toto: „Roku 1714 dne 6. měsíce máje jest uzavřen kontrakt mezi slovatnou residencí Tovaryšstva Ježíšova, patřící ke Košumberku, vysocectíhodným panem paterem superiorem Janem Kotzem a mezi uměnímzálým panem varhanářem Janem Hermanem z Chrudimi. Podle něhož pan varhanář se zavazuje, že postaví nový, trvale dobře laděný varhanní nástroj v kostele Matky Boží, a to tak, že nástroj k sv. Václava tento rok bude dokončený. Za svoji námahu a práci slibuje mu vysocectíhodný pan pater superior dát 400 zlatých“.

Jelikož se jedná o jeden z mála písemně doložených nástrojů varhanáře Jana Hermana, dá se hovořit o unikátu. Zajímavé je, že zdejší nástroj i nástroj ve Skutči mají velmi podobnou historii. Oba vznikly ve stejném období, na začátku 18. století, a oba sloužily až do začátku

20. století. Poté je dosti necitlivě přestavěl stejný varhanář – Václav Poláček z Rychnova nad Kněžnou.

Ve Skutči ponechal Poláček pouze varhanní skříň a v Luži ponechal alespoň vzdušnici hlavního stroje a několik píšťalových řad. Vyměnil však vzdušnice druhého manuálu a pedálu, vyměnil trakturu a přestavěl hrací stůl i vzduchovou soustavu. Dle kronikáře byl hlavní nemocí varhan „*marasmus senilis*“ (stařecké chřadnutí). Dále se v kronice můžeme dočíst, že dle původního úmyslu měly být varhany pro nedostatek peněz pouze opraveny, ale nakonec byla zvolena nákladnější varianta a varhany byly „*poněkud zmodernizovány*“. A tak v roce 1912 Václav Poláček varhany přestavěl.

Historie obou varhan se kolem roku 2000 opět opakovala a oba nástroje byly opět rekonstruovány. Na rozdíl od Skutče, kde se rekonstrukce ubírala cestou modernizace, byly varhany v Luži vráceny do původního stavu.

77 Při pohledu na klaviatury vidím něco neobvyklého, jakýsi půltón nad půltónem.

To je tak zvaná lomená oktáva. Hovořili jsme už několikrát o krátkých oktávách. Znamená to, že ve velké oktávě chybí půltóny Cis, Dis, Fis, Gis a všechno je jinak uspořádané. U lomené oktávy chybí pouze dva půltóny – Cis a Dis. Půltóny Fis, Gis zde nechybí, ale jsou zakomponovány

do krátké oktávy tak, že půltón Fis je rozdělen na dvě patra, z nichž na první části zní tón D a na druhém zní Fis. Podobně je tomu s půltónem Gis, kde v prvním patře zní tón E a ve druhém Gis.

77 Proč to dělali tak složitě?

Na to odborníci dosud nenašli uspokojivou odpověď. Je celkem pochopitelné, že v době baroka se u českých varhan půltóny Cis, Dis, Fis, Gis ve velkém téměř nepoužívaly. Byla to praxe, která se vyskytovala převážně u barokních varhan v tehdejší jihoněmecké oblasti, kopírující přibližně tehdejší habsburskou monarchii. Varhanní hudba se komponovala převážně v tóninách s menším počtem předznamenání, kde netemperované ladění znělo velmi příjemně. Mimo jiné se tím ušetřilo místo i peníze. Lomená oktáva se obvykle stavěla u významnějších nástrojů, ale pro jejich omezené využití se později často odstraňovala a mnoho se jich už nedochovalo. V královéhradecké diecézi jen v Dobřenicích a v Pohledu.

U drtivé většiny těchto historických nástrojů se lomená oktáva stavěla pouze v manuálu. V Luži ale byla na základě archivních dokladů obnovena lomená oktáva i v pedálu. A dokonce dvakrát lomená. Velká oktáva kopíruje řazení tónů jako v manuálu a v malé oktávě je ještě jedna dvojice půltónů. Nad tónem cis je druhé patro s tónem o oktávu níž (velké Cis) a podobně je tomu u tónu dis/Dis. To je rarita, která nemá v Čechách obdoby,

a mimo jiné i tím nástroj získal velkou popularitu.

Zapomněl jsem ještě uvést, že nástroj restaurátorsky rekonstruoval Rudolf Valenta ze Zbraslavi v roce 2010. Kromě vrácení původní dispozice bylo obnoveno i původní historické ladění, které je nyní 390 Hz, což je o celý tón níž než normální ladění (440 Hz). Pro lidový zpěv je to možná příjemnější, ale prakticky to znemožňuje souhru s ostatními nástroji. Nástroj má po obnově dva manuály a 17 rejstříků, což není na tak velký prostor mnoho. Ale díky krásné akustice je zvuk varhan velmi ušlechtilý. Restaurována byla i pozoruhodná varhanní skříň, která je nyní celá zlacená a bohatě zdobená řezbami i figurální výzdobou.

” Jak tak nahlížím panu profesorovi Uhlířovi přes rameno, zaujme mě portrét ženy sedící u varhan před námi na hracím stole.

Takhle bývala znázorňována sv. Cecílie, patronka duchovní hudby, muzikantů, zejména varhaníků, zpěváků, básníků a řemeslníků, zhotovujících hudební nástroje. Zdejší olejomalba je fantazie dobového malíře, který chtěl zaznamenat podobu nástroje, ale aby zachytil i perspektivu varhan, musel sv. Cecílii posadit do průčelí varhan. Obraz je poměrně známý, ale málokdo ví, že jeho originál je třeba hledat právě tady na Chlumku.

Eva Zálešáková)

(Varhany kostela Panny Marie v Luži

(Knižní tipy

Nakladatelství Doron

Uhřetice 76, 683 33 Nesovice
Tel.: 517 367 656, doron@doron.cz
www.doron.cz

P. René-Luc

Patnáct podobenství

René -Luc je známým kazatelem a misionářem, založil a vede diecézní školu evangelizace CapMissio, působící především mezi univerzitními studenty. Právě z jeho oblíbených katechezí pro mladé se zrodila tato kniha, v níž objasňuje některé křesťanské pojmy pomocí obrazů z běžného života. Brož., 199 Kč.

Nakladatelství Paulinky

Jungmannovo nám. 18, 110 00 Praha 1
t. 224 818 757, objednavky@paulinky.cz
www.paulinky.cz

Stormie Omartianová

Vánoční zázrak

Vyprávění o Kristově narození současným jazykem nás může provázet dobou adventní, hodí se i jako vánoční dárek. Váz., 128 s., 249 Kč

(Knižní tipy

Karmelitánské nakladatelství

www.ikarmel.cz
Komenského 328, 509 01 Nová Paka
Velké nám. 36, 500 01 Hradec Král.
zasilky@kna.cz, tel. 384 420 295
www.kna.cz/prodejny

Karel Sládek

Víno, dar nebe i země

Jak vzniká a k čemu inspiruje

Víno je dar nebe i země – povznáší nás, prospívá nám i zahání naše chmury. Lidé si cenili vína odpradávná. Víno patří neodmyslitelně k naší duchovní kultuře. Nenechalo zhasnout svobodnou a tvořivou kulturu ani v dobách, kdy měla navrch průměrnost, totalita a různé formy nesvobody.

V knížce Karla Sládka se projdeme vinicemi a prostředím, kde vinná réva roste a zraje. Seznámíme se s prací vinařů i s tím, jak víno vzniká. Při ochutnávce vína budeme uvažovat o lásce, zamilovanosti nebo kráse života v manželství. Při tom všem narazíme na mnoho inspirací... *Brož., 169 Kč*

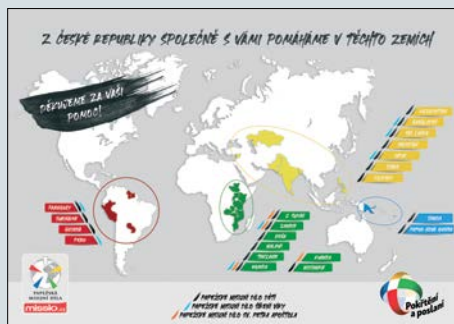
Karel Sládek (*1973) působí jako vysokoškolský pedagog se zaměřením na křesťanskou spiritualitu, ekologii a bioetiku. U Vinařského institutu České republiky absolvoval sommelierské kurzy. V Karmelitánském nakladatelství mu vyšly úspěšné tituly *Žít s moudrostí včel* (2016), *Zázrak jménem les* (2017) a *Do hlubin rybářovy duše* (2018).

Sbírka na misie přesunuta

Misijní neděle (18. října 2020) byla první nedělní mší svatou, kterou zasáhlo nové omezení účastníků na bohoslužbě na maximálně deset lidí. Česká biskupská konference tedy rozhodla sbírku na misie přesunout na později, prozatím však náhradní termín není znám.

Mimo kostelní sbírku je možné misie podpořit zakoupením misijního materiálu v e-shopu Papežských misijních děl na odkaze www.missio.cz/misijni-materialy nebo lze zaslat finanční příspěvek přímo na účet PMD **72540444/2700** s některým z těchto variabilních symbolů, které přesněji určují účel vašeho daru:

- **VS 999** Papežská misijní díla (necháváte rozhodnutí o účelu peněz na PMD)
- **VS 10** Podpora základní světové misijní činnosti Církve (Papežské misijní dílo šíření víry)
- **VS 30** Podpora bohoslovců v misiích (Papežské misijní dílo sv. Petra apoštola)
- **VS 40** Pomoc dětem v misiích (Papežské misijní dílo dětí)
- **VS 19** Fond solidarity Korona
- **VS 321** Mešní intence misionářům

Nový misijní materiál

Misijní kalendář na rok 2021 jsme připravili v barevném a optimistickém duchu slov křesťanské písně *Slunce ať svítí, kde jsi ty*. Sestává z misijních fotografií z různých koutů světa i z České republiky, a doplňují ho podporující citáty vybrané z křesťanských zpěvníků. Kalendář má jako obvykle jmenné a liturgické kalendárium s dostatkem místa pro vaše poznámky. Najdete v něm i přehled na rok 2022.

Společně s vámi pomáháme v 21 zemích světa

V roce 2020 poputuje naše pomoc do zemí, které jsou barevně vyznačené na mapce Papežských misijních děl (viz obrázek). Naše projekty se zaměřují na pomoc potřebným lidem v chudých zemích při hlásání radostné zvěsti, podpoře kněžského a řeholního dorostu a pomoci chudým a trpícím dětem. Děkujeme za vaši pomoc!

Národní kancelář Papežských misijních děl

Na Kropáčce 30/1, 500 03 Hradec Králové
tel. 604 838 882, číslo účtu: 72540444/2700
e-mail: pmd@missio.cz, FB: PapezskaMisijniDila
www.missio.cz

Miliónová děvčata

Když děti „vyletí z hnízda“, přichází nová životní etapa: péče o nemohoucí rodiče. To, co člověk v plné síle zažil se svými dětmi, se ve vyšším věku opakuje s rodiči: ranní vstávání, krmení, hygiena. Omezení sociálních kontaktů pak vyváží nenápadné, ale hluboké okamžiky blízkosti. To vše zažívají i Dolečkoví z Orlickoústecka, kteří se starají o 107letou maminku. S náročnou péčí rodině pomáhají sestry a pečovatelky z Oblastní charity Ústí nad Orlicí, jejichž služba byla podpořena také z Tříkrálové sbírky 2020.

Do té stovky to šlo...

O 107letou Lidmilu Junkovou z Letohradu se stará její 80letá dcera: „Maminku mám u sebe už 16 let. Zůstala u nás po operaci slepého střeva, to jí bylo 91 let. Od té doby se o ni s manželem staráme,“ uvádí Lidmila Dolečková, a pokračuje: „Když za ní o stých narozeninách přišel pan starosta, a ptal se, co jí má přinést příští rok k narozeninám, řekla: ‚No, kdybych si mohla poručit, tak buček, knedlík a červené zelí‘. Do té stovky to šlo, pak se ale její stav začal zhoršovat.“

Díky Charitě to zvládáme

A jaká je spolupráce s Oblastní charitou? Na to paní Dolečková odpovídá: „Charita k nám začala jezdit v roce 2011, to bylo mamince 98 let. Zlomila si tehdy ruku. Mnoho let máme z Charity půjčenou polohovací postel. Čtyři roky je maminka zcela ležící, s okolím už téměř nekomunikuje. Nyní k nám jezdí dvakrát denně pečovatelky – pomůžou nám maminku omýt, polohovat. Sestřičky jezdí třikrát týdně na ošetření dekubitu a převaz. Jsou to všechny miliónová děvčata. Bez nich bychom to nezvládli. Vždycky přijdou s úsměvem,

povzbudí nás, jsou pro nás oporou. I babička je vnímá. A když se s ní loučí, někdy se na ně usměje nebo pokyne hlavou.“

Paní Dolečková uvádí, jak zvládají péči o maminku: „Jde to díky Charitě a díky tomu, že jsme na to s manželem dva. Sama bych to nezvládla. Když potřebujeme, pomůžou také děti. Jeden čas jsem měla stržená záda, loni na podzim byl zase vážně nemocný manžel. Ale teď už je zase všechno dobré...“

Odměnou je úsměv

Návštěvy z Charity nejsou dlouhé, ale intenzivní. Pečovatelky a sestřičky udělají

přesnými pohyby perfektně svou práci. Usmívají se, pozorně sledují pacientku; promluví na ni, i když vědí, že odpověď nedostanou. S paní Dolečkovou probírají novinky ohledně stavu její maminky. V bytě je veselá, uvolněná nálada.

Nakonec paní Junkovou pohladí, a i ona na rozloučenou pokyne hlavou a mírně se usměje. To je pro pečovatelky a sestřičky největší odměna. Odměna pro ty, kdo přinášejí do domovů svých klientů slunce. A slunce – jak známo – léčí...

Iva Marková)

Více také na www.uo.charita.cz.

Domácí péči o nemohoucí maminku Dolečkovu zvládají s pomocí orlickoústecké Charity. Na provoz pečovatelské služby přispívali také dárci v Tříkrálové sbírce. Děkuje Vám! Foto: Iva Marková

(AKTUALITY)**Tři charitní sestry na společné pouti**

Luže: V sobotu 26. září přivítal chrám Panny Marie Pomocné na Chlumku poutníky, kteří přišli prosit za své blízké a podpořit práci Charit Pardubice, Chrudim a Nové Hradky. Na 32 km dlouhou Pouť lidí dobré vůle za nemocné, trpící, umírající a zesnulé, která se konala u příležitosti Dne Charity, se i přes nepřízeň počasí vydali poutníci pěšky, na kole a bussem z Pardubic i Chrudimi. Mši svatou, kterou celebroid generální vikář Jan Paseka, varhanní koncert p. Špáty a přednášku p. Jiráskova o historii poutního místa bylo možné sledovat i na YouTube kanálu Oblastní charity Pardubice.

„Děkuji všem, kteří na nás myslí a podporují nás. Čím dál víc si uvědomuji, že jednotlivé osudy potřebují krom lidské a profesionální péče našich sester a pečovatelek právě pomoc modlitby,“ řekla ředitelka pardubické Charity Marie Hubálková. K poděkování se přidal také ředitel chrudimské Charity Roman Pešek. Pouť tří charitních sester podpořil svou účastí i radní Pardubického kraje Pavel Šotola, který vyjádřil velké uznání a díky všem charitním pracovníkům. Více na www.pardubice.charita.cz.

Jan Lohynský)

(Pouť lidí dobré vůle za nemocné a trpící na Chlumku u Luže. Na mši svaté mohli lidé prostřednictvím lístků odevzdat Boží milosti své prosby za zdraví blízkých či poděkovat za péči charitních pracovníků. Foto: z archivu Oblastní charity Pardubice)

Pavel Zbroj získal cenu Duhového křídla

Pardubice: Jsme velice rádi, že se můžeme připojit ke gratulaci Pavlu Zbrojovi, který byl oceněn jako dlouholetý obětavý charitní pracovník v sociálních službách cenou Duhového křídla. Jeho 8. ročník pořádala Národní rada osob se zdravotním postižením ČR a Pardubický kraj, jehož radní Pavel Šotola cenu v kategorii Profesionál našemu milému kolegovi předával. Více na www.pardubice.charita.cz.

Jan Lohynský)

Charita Přelouč slaví 20. výročí

Přelouč: Již 20 let působíme v Přelouči a okolí, abychom naplňovali naše poslání být nablízku lidem v nouzi. Přesně od 1. 11. 2000 na slavnost Všech svatých a jejich pomoc nás v naší práci provází. Oslava proběhne v pátek 6. 11. v kostele sv. Jakuba v Přelouči od 15 hod. Slavnostní mši svatou celebruje Mons. Pavel Rousek, prezident naší Diecézní charity. Dvacet andělů pro tuto příležitost nám vyrobili v charitních dílnách. Ocenění převzme starostka města Bc. Irena Burešová, krajský radní Ing. Pavel Šotola, zástupkyně ředitele ZUŠ Přelouč, zaměstnanci, dobrovolníci, sponzoři a donátoři.

Všem děkujeme za spolupráci na charitním díle, které se podařilo vybudovat. Před 20 lety jsme začínali s pečovatelskou službou a mateřským centrem Sedmikráska. V r. 2002 jsme založili Jakub klub pro děti a mládež. V našem Dobrovolnickém centru za 15 let působení pomáhalo 300 dobrovolníků, zejména seniorům v Domově u fontány. V r. 2007 jsme rozšířili služby pro seniory o odlehčovací a aktivizační. Devátým rokem pomáháme rodinám s dětmi v rámci služby Podpora rodiny a v r. 2013 jsme zahájili službu Podpora pěstounů, která doprovází 21 pěstounských rodin. Každoročně organizujeme Tříkrálovou sbírku, dnes už v 50 obcích. Děkujeme všem, že nám s tím pomáháte. I modlitbou.

Ing. Mgr. Zdenka Kumstýřová)

S roztroušenou sklerózou doma

Žireč: Žít doma je pro každého z nás normální. Pro člověka s roztroušenou sklerózou je to však často neřešitelný problém. Nový projekt ERESPROGRES v režii Domova sv. Josefa v Žirči má za cíl pomoci lidem s RS a jejich pečujícím osobám v domácím prostředí. V Domově evidují na 120 žádostí o pobyt, které nemohou kladně vyřídit. Po rehabilitačním pobytu v Domově už klienti doma necvičí a především si nemají s kým popovídat. Pilotní kampaň DOMOVENKA je cílena na podporu telefonického a on-line odborného poradenství. Více na www.domovenka.cz.

Kateřina Fürbacherová)

Poděkování

Kutná Hora, Čáslav: Rodinné centrum Kopretina Oblastní charity Kutná Hora v Čáslavi dělá spoustu užitečných věcí pro rodiny s dětmi. Mimo jiné zajišťuje doučování dětí. Ne všechny děti ale mají k učení potřebné technické vybavení. Poděkování z Rodinného centra proto patří společnosti Skanska v ČR a SR, která prostřednictvím IT komunity Česko.Digital darovala notebooky za účelem rovného přístupu ke vzdělávání. Modemy a sim karty potřebné k zajištění připojení dětí k on-line výuce poskytla společnost O2 CZ. Více na www.kh.charita.cz.

Marcela Mommersová)

ⓘ Běžci podpořili stavbu centra paliativní péče v Červeném Kostelci částkou téměř sto tisíc korun. Foto: z archivu Oblastní charity Červený Kostelec

Běh pro hospic vynesl téměř sto tisíc korun

Červený Kostelec: Oblastní charita Červený Kostelec v sobotu 19. září už posedmé pořádala charitativní Běh pro hospic, který přilákal na startovní čáru 440 sportovců všech věkových skupin. V hlavním závodě na 10 km vyhrál v kategorii mužů Pavel Jelen, v kategorii žen Kristýna Mervartová. Akci finančně podpořilo město Červený Kostelec a další partneři, kteří poskytli věcné dary pro vítěze. Výtěžek benefice ve výši 98 000 Kč bude využit na výstavbu zázemí Mobilního hospice Anežky České, který bude součástí Centra sv. P. Pia v Červeném Kostelci. Více na www.behprohospic.cz.

Michal Klemm)

Krajské ocenění sociálních služeb obdržely také dvě Charity

Hradec Králové: Královéhradecký kraj udělil podesáté Ceny sociálních služeb na Pivovarském náměstí v Hradci Králové u příležitosti Svátku seniorů. Mezi oceněnými byli také zástupci našich dvou Charit. V kategorii „Osobnost v sociální oblasti“ byla oceněna Jana Čudejková z Farní charity Dvůr Králové nad Labem, vedoucí a sociální pracovnice Osobní asistence – Domácí péče. Přispěla k velkému rozvoji služby a změny jsou znát na spokojenosti klientů i jejich rodin.

V kategorii „Sociální služba“ získal cenu za zvládnutí koronavirové krize Dům Matky Terezy pro lidi bez domova, který v krajském městě provozuje Oblastní charita Hradec Králové. Všem oceněným gratulujeme a děkujeme za obětavou práci v Charitě!

Jana Karasová)

Terénní práce s dětmi a mládeží na Královédvorskú

Dvůr Králové nad Labem: Farní charita Dvůr Králové nad Labem zahájila systematickou terénní práci s dětmi a mládeží na Královédvorskú. Terénní sociální pracovnice začala monitorováním míst, kde se přirozeně schází děti a mládež. Prostřednictvím navázání osobního kontaktu jim nabízí informace, neformální rozhovory i volnočasové aktivity. Odkazuje děti na Nizkoprahový klub Střelka a nejbližší připravované akce klubu. Startující akcí se stal úspěšný zářijový Graffiti workshop s profesionály v místním parku Schulzovy sady. Více na www.dk.charita.cz.

Kristýna Uveričová)

„Indickým dětem pomáhám prostřednictvím Adoptce na dálku, protože tento projekt dává šanci. Dětem a celým rodinám.“

„Důvěřuji Diecézní charitě Hradec Králové, která Adoptci na dálku zajišťuje, a skvělé práci lidí, kteří pro ni pracují.“

„V pomoci druhým vidím veliký smysl a naději pro život na naší zemi.“

„Mám radost, že mohu díky Adoptci na dálku aspoň malinkým skutkem účinně přispívat opravdu dobrému záměru. Uvědomuji si, jak důležité je vychovávat další a další vzdělanou a moudrou generaci – kdekoli na světě, abychom mohli v lásce a míru žít.“

*Pavla Štorková
herečka Národního divadla*

(KALENDÁŘ AKCÍ**Polička****■ 7. 11. Benefiční koncert pro Mobilní hospic sv. Michaela**

od 17 hod. v kostele sv. Jakuba. Účinkuje jazz-barokní seskupení Transitus Irregularis. O tradiční koncert nepřijďte, v případě opatření pro vás připravujeme online přenos.

■ 27. 11. S vůní vanilky

v charitní zahradě. Předvánoční prodejní výstava adventních věnců, lampiček a dalších výrobků z rukodělných dílen se tentokrát uskuteční venku.

Více na www.policka.charita.cz.

České Heřmanice**■ 30. 10. – 30. 11. Výstava příběhů z Indie**

v kostele sv. Jakuba Staršího. Poznejte příběhy úspěšných absolventů projektu Adopce na dálku hradecké Diecézní charity. Více na www.adopce.hk.caritas.cz.

Kutná Hora**■ 29. 11. Benefiční vánoční koncert – První adventní svíčka pro charitu**

od 19 hod. v kostele sv. Jana Nepomuckého. Účinkuje Učitel'ský smíšený pěvecký sbor Tyl. Dále také výstava betlémů H. Richterové, vánoční výstava etnografa D. Hobla a prodej výrobků klientů dílny. Kutnohorská Charita z výtěžku podpoří sociálně terapeutickou dílnu Centra Přístav.

■ 30. 11.–3. 12. Týden otevřených dveří v Centru Přístav

od 9 do 16 hod. Klienti centra, které pomáhá lidem se zdravotním postižením, duševním onemocněním a seniorům, vás přivítají přímo v nově rekonstruované budově. Výrobky sociálně terapeutické dílny budou i k zakoupení.

■ 4. 12. Tvořivá dílna

od 10 do 15 hod. v Centru Přístav. Děti si vyzkouší zdobení perníčků.

Více na www.kh.charita.cz.

Náchod**■ 3. 12. Benefiční koncert Anny K.**

v 19 hod. v Beránku. Více na www.domovsvatehojosefa.cz.

Poznámka: Uvedené akce se uskuteční, pokud to dovolí mimořádná opatření kvůli pandemii koronaviru. Aktuální informace naleznete, prosím, na webových stránkách pořádajících Charit.

Dny ukrajinské kultury 2020 v Hradci Králové

Výstavu obrazů ukrajinských malířů, umělecký workshop pro děti, koncert nebo promítání o Ukrajině, to vše nabídly zářijové Dny ukrajinské kultury v Hradci Králové. Akci uspořádalo Integrační centrum pro cizince hradecké Diecézní charity a Regionální ukrajinský spolek ve východních Čechách. Hlavním motem tohoto ročníku bylo „Kultura a výtvarné umění sbližuje“.

Tradiční podzimní přehlídku ukrajinské kultury v našem krajském městě zahájila vernisáž výstavy obrazů ukrajinského malíře Alexandra Onishenka původem z partnerského města Černigov a Alexe Gabriela původem z Oděsy, která se uskutečnila v pátek 18. září v Kongresovém centru Aldis. Následující den si děti v Aldisu vyzkoušely techniku černého plátna na dopoledním autorském uměleckém workshopu s malířem Onishenkem. Sobotní program vyvrcholil vpoledvečer koncertem „Hudba mého srdce“, kterého se v Aldisu zúčastnil i velvyslanec Ukrajiny v ČR Jevhen Perebyjnis, krajský hejtman Jiří Štěpán a náměstkyně Martina Berdychová. V programu vystoupil lidový soubor Radost a zpěvák Pavlo Bubriak, zasloužilý umělec Ukrajiny.

V úterý 22. září se Ukrajina prezentovala také v Muzeu východních Čech v Hradci Králové. Vedle promítání si návštěvníci prohlédli výstavu výšivek a lidových krojů. Všem zazpívali i zatančili členové ukrajinské folklórní skupiny Radost.

Jana Karasová

Projekt Integrační centrum pro cizince AMIF/20/01 je financován v rámci národního programu Azylového, migračního a integračního fondu a rozpočtu Ministerstva vnitra ČR.

Letošní Dny ukrajinské kultury v Hradci Králové zahájila vernisáž výstavy obrazů ukrajinských malířů Alexandra Onishenka a Alexe Gabriela v Aldisu. Foto: J. Karasová

KATOLICKÝ

INFORMACE 736 704 332

SPEED DATING

UDĚLEJ (SI) **RADOST**
DARUJ (SI) **VZTAH**

HAVLÍČKŮV BROD

14. 11. 2020

STARTOVNÉ 100,-

PŘIHLAS SE DO 7. 11.
NA FARNOSTHB.CZ

KRUH **A**
23-26

KRUH **B**
27-35+

TAMMÍM

ABSOLUTNÍ MILOST

27. - 29. 11. 2020

Modlete se s námi, aby se setkání
mohlo uskutečnit.

Bohoslovci zvou na duchovní
víkend pro mladé muže.

Milostí jste spaseni skrze víru. Spasení není z vás, je to Boží dar;
není z vašich skutků, takže se nikdo nemůže chlubit. Efezským 2,8-9

seminar-praha.cz